

Kuro trūksta, bet vilčių yra

Trečiadienio žinios iš Lietuvos

Vilnius, spalio 7 d. (Elta) — Energetikos ministerijos duomenimis, Lietuvoje artėja didelė kuro krizė. Mazuto atsargų liko 27 dienoms, dyzelinio kuro — 21, naftos — 8, suskystintų dujų beveik nėra. Akmens anglių pakaks geriausiu atveju iki sausio vidurio.

Didelės viltys dedamos į kitą savaitę įvyksiantį Lietuvos ir Rusijos premjerų Aleksandro Abišalos ir Jegoro Gaidaro susitikimą, kurio metu turėtų būti pasirašytos šalių ekonominio ir prekybinio bendradarbiavimo sutartys 1993 metams.

Labiausiai rūpinimos Lietuvai prekės yra dujos ir nafta. Dėl jų tiekimų praėjusią savaitę derėjosi Lietuvos ir Rusijos ekspertai.

Jie susitarė, kad Lietuva kitais metais pirsks Rusijoje ne mažiau kaip 4 milijonus kubinių metrų gamtinių dujų. Tai visiškai patenkintų Lietuvos poreikius. Rusijos vyriausybė taip pat neprieštarauja, kad Rusijos koncernai parduotų Lietuvai naftą. Tikimasi jos pirkti iki 6 milijonų tonų.

Už šias prekes Lietuva turėtų mokėti beveik pasaulio rinkos kainomis.

Sandėriai su rusų kariškiais — neteisėti

Lietuvos Respublikos generalinis prokuroras Artūras Paulauskas įspėjo, kad akcinių bendrovių ir piliečių turiniai sandėriai su Lietuvoje dislokuotais Rusijos kariniais daliniais ar kariškiais bus laikomi neteisėtais, o kalti asmenys traukiami baudžiamojon atsakomybėn.

Jo pareiškimas siejamas su tuo, kad iš Lietuvos išvedami kariniai daliniai pradėjo masiškai pardavinėti kariškių naudotą turtą. Tuo tarpu visi jų žinioje buvę pastatai, įrangos objektai ir inventorių įstatymu paskelbti Lietuvos Respublikos nuosavybe. Todėl visi sandėriai dėl šio turto perleidimo ar pardavimo juridiniams bei fiziniam asmenims yra niekiniai ir negalioja nuo jų sudarymo momento pabrėžė generalinis prokuroras.

Generalinė prokuratūra jau iškelė baudžiamąsias bylas grupei pareigūnų, kurie iš kariškių pirkto statybines medžiagas ir perpardavė jas Rusijos firmoms.

Konstitucijos projektas bus pateiktas referendumui

Savo įgaliojimus baigiantis Lietuvos parlamentas tikriausiai dar spės aprobuoti naujosios Konstitucijos projektą. Jeigu tai įvyktų, jis būtų pateiktas referendumui spalio 25 dieną kartu su Seimo rinkimais.

Šį pavasarį buvo parengti du konstitucijos projektai — Aukščiausiosios Tarybos konstitucinės komisijos ir Sąjūdžio grupės. Pirmajame siūlomas klasikinės parlamentinės respublikos modelis, antrajame akcentuojamas prezidentinio valdymo prioritetas. Dabar sudaryta derinimo grupė, kuri redaguoja skyrius, dėl kurių būta daugiausia nesutarimų — apie seimą, prezidentą, vyriausybę ir konstitucinį teismą.

Vytautas Landsbergis pareiškė viltį, kad šį kartą kompromisas bus pasiektas.

Bet kuriuo atveju, konstituciją teks priimti naujam Seimui, kuris į pirmąjį posėdį, manoma, susirinks lapkričio viduryje.

Vytautas Landsbergis priėmė Liną Kojelį

Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis priėmė Lietuvoje viešintį JAV Baltijos fondo prezidentą Liną Kojelį.

Prieš trejus metus Washingtono įsteigto fondo tikslas yra kurti pagalbos projektus Baltijos šalims ir ieškoti JAV visuomenės paramos.

Liną Kojelį supažindino Vytautas Landsbergis su naujais projektais ir programomis, kuriuos numatoma įgyvendinti Lietuvoje. Pavyzdžiui, grupei savivaldybių atstovų bus sudarytos sąlygos nemokamai pasimokyti Jungtinėse Amerikos Valstijose. Jų išvyką finansuos Kalifornijos, Pensilvanijos ir kitų valstijų miestai.

Spaudos konferencijoje Linas Kojelis pranešė, kad gruodžio mėnesį Rygoje JAV-Baltijos fondas rengia seminarą „Viešojo sluoksnio etiniai ryšiai“. Į jį atvyks ekspertai, taip pat garsūs JAV žurnalistas, pasižymėję veikla, susijusia su visuomenės gynyba nuo korupcijos. Ši problema labai aktuali visose trijose Baltijos šalyse.

Kliūtys kelyje į seimą

Kazys Bobelis, paskutinis VLIKo pirmininkas, gali būti eliminuotas iš kandidatų į Seimo narius. Jis balotiruojasi Marjampolės daugiamandatėje apygardoje ir iškeltas kandidatu Krikščionių Demokratai Sąjungos bei Jaunųjų demokratų jungtiniame sąraše daugiamandatėje apygardoje, apimančioje visą Lietuvą.

Kazio Bobelio kandidatūrą įregistruojo Vyriausioji rinkimų komisija, tačiau jos sprendimą užprotestavo kai kurios partijos ir judėjimai. Protestą jos motyvuoja tuo, kad kandidatas neįgyveno trijų metų Lietuvoje, kaip reikalauja seimo rinkimų įstatymas. Be to, tvirtinama, kad Kazys Bobelis neatsisakė JAV pilietybės, o turėti dvigubą pilietybę irgi draudžiama seimo deputatui.

Paskutinis sprendimas turi būti padarytas iki spalio 10 dienos. Galimas dalykas, Vyriausioji rinkimų komisija prašys Aukščiausiosios Tarybos leisti Kaziu Bobeliui balotiruotis į seimą išimties tvarka.

Premjerui nepavyko išaldyti darbo užmokesčių

Aukščiausioji Taryba nepritarė premjero Aleksandro Abišalos pasiūlymui šešiams mėnesiams išaldyti darbo užmokesčių. Galimas dalykas, dėl to bus dar kartą balsuojama kitą savaitę.

Statistikos departamento duomenimis, vien pramonės darbuotojų vidutinis mėnesinis uždarbis per metus padidėjo daugiau kaip devynis kartus. Kai kuriose šakose (cemento, naftos perdirbimo, maisto pramonės) jis siekė 12,000-18,000 rublių, o monopolinėse įmonėse dabar kartais viršija 30,000 talonų (nuo spalio 1 dienos jie pakeitė sovietinius rublius). Infliaciją padidino rugpjū-

Kuwait'e daugumą parlamento vietų laimėjus opoziciniams kandidatams, Jamal al-Kandari (su akiniais), priklausąs Islamiškam Konstituciniam Sąjūdžiui, yra sveikinamas savo rėmėju.

Kuwait'o parlamento rinkimus laimėjo opozicija

čio-rugsėjo mėnesiais beveik ketvirtadaliu padidinti atlyginimai iš valstybės biudžeto finansuojamų įstaigų darbuotojams. Premjeras tada sakė, kad daugiau jų algos nebus keliamos.

Paroda apie monarchiją

Vilniuje atidaryta paroda „Švedijos monarchija“. Ji skirta spalio 15-17 dienomis įvyksiančiam Švedijos karaliaus Karl XVI Gustav ir karalienės Silvijos oficialiam vizitui Lietuvoje.

Parodoje eksponuojamos nuotraukos, užrašai ir leidiniai pasakoja apie Švedijos monarchijos istoriją ir dabartį. Lietuvos istorijos ir etnografinių muziejų ja papildė savais eksponatais — kokliais su Vazų dinastijos herbais, senaisiais žemėlapiais bei monetomis, liudijančiomis Lietuvos ir Švedijos istorinius ryšius.

Ekspozicija jau buvo parodyta Estijoje Švedijos karališkosios šeimos vizito išvakarėse.

Nušautas Lietuvos olimpietis

Privačiuose namuose prie Kauno nušautas 29 metų sunkaus svorio boksininkas Vidas Markevičius. Rugsėjo mėnesį jis dalyvavo Barcelonos olimpinėse žaidynėse, tačiau pralaimėjo pirmąją kovą vėliau žaidynių prizininku tapusiam NVS atstovui iš Rusijos.

Vidas Markevičius ruošėsi dalyvauti kitais metais pasaulio bokso pirmenybėse Suomijoje. Specialistai jį laikė antrąja-trečiaja pirštine Europoje.

Tragedija įvyko turtingo šeimininko namuose, pas kurį atvyko Vidas Markevičius su draugais. Namų šeimininkas turėjo irodymų atvykėlius esant reketininkais. Jie turėjo ginklus. Susišaudymo metu Vidas Markevičius buvo mirtinai sužeistas. (B.B.)

Philadelphijoje miesto darbuotojų dvi unijos sutarė dėl naujo darbininkų kontrakto tik įpusėjus pirmai streiko dienai.

— Kinijos Komunistų partija ruošiasi pirmajam savo kongresui vyksiančiam jau po Tiananmen aikštės įvykių. Kongreso šūkis kalba apie „socialistinės rinkos ekonomikos“ kūrimą, bet niekas nežino, ką konkrečiai tai reiškia.

Washington, DC, spalio 6 d. — Kuwait'o parlamento rinkimuose daugumą vietų laimėjo įvairių opozicinių grupių kandidatai. Daugelis jų priklauso konservatyvioms islamiškoms grupėms ir visi yra šaukiami daugiau demokratijos Kuwait'e. Opozicija, nors buvo numatiusi laimėti tarp 10 ir 15 vietų parlamente, po pirmadienį vykusių rinkimų pasirodė laimėjusi net 31 iš 50 vietų Kuwait'o Nacionalinėje asamblėjoje.

Islamiškų grupių kandidatai laimėjo 19 vietų — tai daugiau kaip dvigubai jų anksčiau turėtų 9 vietų po 1985 m. rinkimų. Bet abejojama, ar islamiškų grupių atstovai sugebės veikti vieningai kaip blokas, nes jų tarpe yra didelių ginčų ir nuomonių išsiskyrimo.

Nors daugumas balsuotojų ir visi kandidatai į parlamentą norėjo, kad valstybės galva liktų Kuwait'o emiras, daugelis reikė nepasitenkinimą jo šeimos valdymo būdo slaptumu ir autokratiškumu.

Opozicijos nariai paprašė emiro paskirti pusę vyriausybės narių iš pro-demokratinio sąjūdžio tarpo. Vakariečiai stebėjai sakė, kad nusteptų, jei emiras paskirtų tik du ar tris narius iš pro-demokratinio sąjūdžio ir 22 narius turinčią vyriausybę.

Daugumoje apylinkių dalyvavo apie 80% turinčių teisę balsuoti. Daugumas 278 kandidatų 25-se rinkiminėse srityse balotiravosi kaip nepartiniai. Nors

Rinkimai laikomi pasisekusiais

Vakarų diplomatai, kurie turėjo žymų vaidmenį skatinant šiuos rinkimus, pagyrė tiek valdžios tvarkymą priešrinkiminės kampanijos, tiek ir paties balsavimo prižiūrėjimą. Rinkimai buvo ištesėjimas dabartinio emiro šeiko Jaber al-Ahmed al-Sabah duoto pažado tautai, pasibaigus Persų įlankos karui. JAV ambasadorius Edward W. Gnehm pareiškė: „Šis rinkiminis procesas ypatingai sėkmingai sukūrė demokratinius pagrindus pačių balsuotojų tarpe“.

Balsuoti galėjo tik vyrai, galintys įrodyti, kad jų šeimos gyvena Kuwait'o emirate prieš 1921 metus. Tad balsavo 81,400 iš Kuwait'o 606,000 gyventojų. Apie 100 moterų protestavo įvairiuose balsavimo punktuose, negalinčios balsuoti. Daugelis iš naujai išrinktųjų parlamento narių sakė, kad jie remtų moterims balsavimo teisę.

Reikalaus ištirti naftos pajamų tvarkymą

Opozicijai priklausantys parlamento nariai jau yra pareikalavę ištirti valdžios tvarkymą

pajamų iš eksportuotos naftos ir kokie buvo jos santykiai su Iraku prieš Persų įlankos karą. Vienas naujai išrinktas parlamento narys pareiškė, kad opozicinių grupių laimėjimas daugumos vietų yra „didelis laimėjimas... Jis aiškiai nurodo, kad šaukiamasi pakeitimų. Šis rezultatas parodo, kad dauguma kuwaitiečių mano, kad valdžia negerai valdė kraštą“.

Opozicijos nariai paprašė emiro paskirti pusę vyriausybės narių iš pro-demokratinio sąjūdžio tarpo. Vakariečiai stebėjai sakė, kad nusteptų, jei emiras paskirtų tik du ar tris narius iš pro-demokratinio sąjūdžio ir 22 narius turinčią vyriausybę.

Daugumoje apylinkių dalyvavo apie 80% turinčių teisę balsuoti. Daugumas 278 kandidatų 25-se rinkiminėse srityse balotiravosi kaip nepartiniai. Nors

JAV užsienio operacijų lėšos surištos su pažanga rusų išvedime

Washington, DC, spalio 5 d. — Atstovų rūmų ir Senato jungtinis konferencijos komitetas užbaigė derybas apie lėšų skyrimą JAV Užsienio operacijų įstatymo projekte vėlai penktadienio, spalio 2 d., vakarą. Sen. Robert Byrd buvo priverstas daryti kompromisą savo pasiūlyme įrašyti pastraipą, neleidžiančią skirti JAV lėšų Rusijai, kol nebus išvesti visi rusų daliniai. Jungtinis Amerikos Pabaltiečių Komitetas (JBANC) informuoja, kad sen. Byrd penkias valandas laikėsi, nepasiduodamas prez. Bush administracijos darbuotojų bei kitų komiteto narių spaudimui neįjungti pagalbos davimo su rusų kariuomenės išvedimu iš Pabaltijo.

Kalbama, kad konferencijoje dalyvavę prezidento Bush administracijos „lobby-istai“ taip susierzino, kad net skambino JAV ambasadoriui Rusijai R. Strauss, kad jis pats komiteto debatuose argumentuotų jų pusę. Abiejų pusių pagaliau priimta kompromise įjungtos šios sąlygos:

Prezidentas turį padaryti JAV

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

TELEFAKSAS (312) 585-8284

Brazilija krypsta kairėn

Rio de Janeiro, spalio 5 d. — Tris dienas po to, kai Itamar Franco perėmė prezidento pareigas, atstatydinus prezidentą Fernando Collor de Mello, kairioji Darbininkų partija stipriai pasirodė merų rinkimuose keturiuose miestuose.

Nenoromis prezidento pareigas einantis I. Franco neskuba užpildyti buvusio prezidento paliktos tuštumos. Nors jis pasmerkė Collor de Mello partijos stangą išlaikyti savo paralelinę valdžią, prez. Franco abejingai apibūdino savo vyriausybę, sakydamas: „kiek ji betesėtų“. Brazilijos didžiausias dienraštis „Veja“ pirmame puslapy rašė: „Antraeilė pradžia“.

Tokią nuotaiką atspindėjo ir Sao Paulo akcijų biržos rinkos rodiklis, praėjusį penktadienį nukritęs penkiais procentais.

Keturiuose Brazilijos didžiausiose miestuose vykusių mero rinkimų rezultatuose Darbininkų partijos kandidatai pasiekė antrinius rinkimus, kuriais iš daugiausiai balsų surinkusių, bet daugumos nelaimėjusių tarpo, išrenkami merai. Darbininkų partijai priklauso socialistai;

politinės partijos buvo uždraustos 1986 m., kai buvo suspenduota konstitucija ir išskirstyta Nacionalinė asamblėja, šiuose rinkimuose jau buvo septynios politinės organizacijos.

Daugelis islamiškoms grupėms priklausančių parlamentarų narių išreiškė abejones dėl Kuwait'o glaudžių ryšių su JAV, nors nei vienas nesmerkia dabartinės saugumo sutarties.

Jos tačiau stengsis pakeisti konstituciją. Dabar ten parašyta, kad kuriant naujus įstatymus bus atsižvelgta į islamiškų įstatymus. Jie spaus, kad visi krašto įstatymai išimtinai vadovautųsi islamiškais įstatymais. Bet tiek islamiškoms grupėms priklausančieji, tiek ir kiti parlamento nariai visi sutaria, kad valdžia turi būti labiau atsakinga balsuotojams.

Šeštadienį buv. prez. Collor prezidentui Franco atsiuntė prašymą įvairių prezidentinių privilegijų tuo metu, kol vyksta jo teismas krašto senate. Jei Collor būtų išteistas, jis automatiškai vėl pilnai perimtų prezidento pareigas.

Prezidentui Franco reikiant nepasitenkinimą pateiktas F. Collor reikalavimas, pastarasis patraukė spaudos dėmesį į save, prezidento Franco sąskaiton. F. Collor išreiškė pasipiktinimą „siaubingu“ užmušimu daugiau kaip šimto Sao Paulo kalėjimo kalinių ir reikalavo bešališko ištyrimo tų įvykių. Prez. Franco tuo tarpu dar nėra pasisakęs dėl to įvykių.

Du po to incidento išlikę gyvi kaliniai ant slapta išnešto cigarečių pokelio buvo užrašė, kad kalėjimo sargybiniai davė kaliniams pasirinkimą — ar būti peiliais nužudytais ar nušautais. Kaliniai sako, kad 200 kalinių žuvo policijos užpulti. Kalėjimo vadovybė sako, kad žuvo 111. Pirmadienį iš pareigų buvo atleistas kalėjimo direktorius. Taip pat buvo atleisti penki aukšti policijos pareigūnai, dalyvavę tuose įvykiuose.

Du po to incidento išlikę gyvi kaliniai ant slapta išnešto cigarečių pokelio buvo užrašė, kad kalėjimo sargybiniai davė kaliniams pasirinkimą — ar būti peiliais nužudytais ar nušautais. Kaliniai sako, kad 200 kalinių žuvo policijos užpulti. Kalėjimo vadovybė sako, kad žuvo 111. Pirmadienį iš pareigų buvo atleistas kalėjimo direktorius. Taip pat buvo atleisti penki aukšti policijos pareigūnai, dalyvavę tuose įvykiuose.

Jeigu prezidentas nepadarė ar negali padaryti reikiamo pažymėjimo, tolimesnė pagalba negali būti duodama Rusijai.

Jei po vienu metu Rusija nebus išvedusi visų savo ginkluotų pajėgų iš Pabaltijo arba jei nėra dar užbaigusi derybų dėl išvedimo su visomis trimis Pabaltijo valstybėmis, jokios kitos pagalbos nebus duodama.

JBANC skatina pareikšti padėką senatoriui Robert Byrd už stiprų pabaltiečių interesų rėmimą.

ši partija stipriai agitavo dėl prez. Collor atstadydinimo. Ši partija daugiausia (nors ne dauguma) balsų surinko Rio de Janeiro, Belo Horizonte ir Porto Alegre miestuose.

„Po prezidento atstadydinimo šis kraštas turi į kairę nukrypusį centristinį veidą“, skelbė krašto didžiausias laikraštis, „Folha de Sao Paulo“.

Pramoninkų nusivylimas nauja valdžia padidėjo, kai prez. Franco pasirinko politiką ir advokatą iš krašto neturtingosios šiaurietinės sritys būti Finansų ministru. O Brazilija turi didžiausią infliacijos ratą visoje Lotynų Amerikoje ir pasaulyje trečią didžiausią užsienio skolą.

Atsakydamas į užmetimą, kad naujasis finansų ministras nekalba angliškai, prezidentas Franco pasakė, kad Brazilija turinti „šiek tiek užmiršti apie New Yorką, Manhattan'ą ir daugiau pagalvoti apie savo skurdynus, savo kenčiančius žmones“.

„Kas yra modernumas?“, klausė prez. Franco, užsimindamas buv. prezidento Collor šūkį.

„Ar tai yra užsienio interesų gynimas, ar savo krašto interesų gynimas? Prez. Franco kaltino, kad atstadydintas prezidentas lyg iš bunkerio stengiasi pratesti savo neteisėtą valdžią tuo metu, kol vyksta jo teismas krašto senate. Jei Collor būtų išteistas, jis automatiškai vėl pilnai perimtų prezidento pareigas.“

Šeštadienį buv. prez. Collor prezidentui Franco atsiuntė prašymą įvairių prezidentinių privilegijų tuo metu, kol vyksta jo teismas krašto senate. Jei Collor būtų išteistas, jis automatiškai vėl pilnai perimtų prezidento pareigas.

Prezidentui Franco reikiant nepasitenkinimą pateiktas F. Collor reikalavimas, pastarasis patraukė spaudos dėmesį į save, prezidento Franco sąskaiton. F. Collor išreiškė pasipiktinimą „siaubingu“ užmušimu daugiau kaip šimto Sao Paulo kalėjimo kalinių ir reikalavo bešališko ištyrimo tų įvykių. Prez. Franco tuo tarpu dar nėra pasisakęs dėl to įvykių.

Du po to incidento išlikę gyvi kaliniai ant slapta išnešto cigarečių pokelio buvo užrašė, kad kalėjimo sargybiniai davė kaliniams pasirinkimą — ar būti peiliais nužudytais ar nušautais. Kaliniai sako, kad 200 kalinių žuvo policijos užpulti. Kalėjimo vadovybė sako, kad žuvo 111. Pirmadienį iš pareigų buvo atleistas kalėjimo direktorius. Taip pat buvo atleisti penki aukšti policijos pareigūnai, dalyvavę tuose įvykiuose.

Du po to incidento išlikę gyvi kaliniai ant slapta išnešto cigarečių pokelio buvo užrašė, kad kalėjimo sargybiniai davė kaliniams pasirinkimą — ar būti peiliais nužudytais ar nušautais. Kaliniai sako, kad 200 kalinių žuvo policijos užpulti. Kalėjimo vadovybė sako, kad žuvo 111. Pirmadienį iš pareigų buvo atleistas kalėjimo direktorius. Taip pat buvo atleisti penki aukšti policijos pareigūnai, dalyvavę tuose įvykiuose.

Jeigu prezidentas nepadarė ar negali padaryti reikiamo pažymėjimo, tolimesnė pagalba negali būti duodama Rusijai.

Jei po vienu metu Rusija nebus išvedusi visų savo ginkluotų pajėgų iš Pabaltijo arba jei nėra dar užbaigusi derybų dėl išvedimo su visomis trimis Pabaltijo valstybėmis, jokios kitos pagalbos nebus duodama.

JBANC skatina pareikšti padėką senatoriui Robert Byrd už stiprų pabaltiečių interesų rėmimą.

Prezidentas turį padaryti JAV

KALENDORIUS

Spalio 8 d.: Brigita, Benedikta, Simeonas, Daugas, Galva.

Spalio 9 d.: Šv. Dionyzas, Šv. Jonas Leonardi, Publija, Vilnius, Branguolė.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:53, leidžiasi 6:23.

Temperatūra dieną 80 F (26 C), naktį 60 F (15 C), debesuotumas didėja, į pavakare gali lyti.

„PILĖNŲ“ VASAROS SEZONO UŽDARYMAS

„Švyturio“ jūros šaulių kuopos stovyklos „Pilėnai“, esančios netoli Manchester, Michigano, uždarymas vyks sekmdienį, spalio 18 dieną. Stovyklos vartai bus atidaryti anksti rytą. Svečiai turės progą pasivaikinti sesių švyturiečių paruoštu maistu, brolių švyturiečių paruoštais gėrimais ir smagiai praleisti sekmdienį rudens gamtoje. Visi kviečiami ir laukiami. Stovyklos uždarymą organizuoja „Švyturio“ jūros šaulių kuopos valdyba, vadovaujama pirm. Broniaus Valiukėno.

BALFO VAJUS

Balfo 76-to skyriaus valdybos nariai spalio mėnesį renka aukas prie visų trijų lietuviškų parapijų. Balfo 76-tam skyriui pirmininkauja Šv. Antano parapijos klebons kun. Alfonsas Babonas.

VOKIŠKOS NUOTRUPOS

KAZYS BARONAS

Spaudos korespondentai, atvykę į Vokietijos žydų bendruomenės pirm. Igno Budio istaigą, kiekvieną dieną mato prie mažų svarstyklių jauną moterį su pincete, imančią iš minkštos odos maišuko mažą akmeruką, patikrindama jį dar kartą papildinamą stiklą. Tai deimantai, kuriais prekiauja Ingas Bubis. Ir ne tik deimantais. Jis Frankfurte (čia gyvena 5 tūkst. žydų) žinomas kaip nekilnojamo turto pirkėjas ir pardavėjas.

Prieš du mėnesius mirus buv. žydų b-nės pirm. Heincui Galinskiui (paskutinę pagarbą sinagogoje atidavė kancl. H. Kohl, Vokietijos prez. R. Keizsaeker), užkulisyje vyko stipri kova dėl šios garbingos vietos, kadangi pirmininkas yra visuomet kviečiamas į valstybinius renginius, tuo pageriant visą 35 tūkst. Vokietijos žydų bendruomenę.

Kaip ir reikėjo laukti, nugalėjo Frankfurto pirm. Ignas Bubis, įveikdamas kitų miestų kandidatus. 1927 m. Vroclave (Breslau) gimęs I. Bubis nacių teroro laikotarpyje su tėvais pabėgo į Dėbliną (mažas miestelis tarp Varšuvos ir Liublino). Įžengus vokiečiams į Lenkiją, jo miestelyje buvo įsteigtas geto. Motina mirė 1940 m., tėvas žuvo Treblinkos koncentracijos stovykloje. Penkiolikmetis I. Bubis buvo išvežtas į ginklų fabriką Čenstakave. 1945 m. I. Bubį išgelbėjo raudonarmiečiai. Ilgai jis galvojo, ar verta vėl grįžti į Vokietiją, tačiau nusprendė persikelti į savo gimtąjį kraštą. Šiandieną jis yra milijonierius, priklauso Vokietijos liberalų partijai – FDP ir pirmininkauja Hesseno krašto radijo tarybai.

***

Pasaulio futbolo pirmenybių kvalifikacinės rungtynės, įvykusios Vilniuje rugsėjo mėn. 23 d. tarp 1992 m. Europos meistro Danijos vienuolikės ir Lietuvos rinktinės, baigėsi didele staigmena: gerai sukovoję Nemuno krašto futbolininkai išplėšė lygiąsias – 0:0, tuo nustebindami ne tik visą Europą, bet ir pasaulį.

Nenuostabu, kad šios rungtynės rado platų atgarsį Euro-

APIE LB TARYBOS SUVAŽIAVIMĄ

LB XIII-sios Tarybos suvažiavimas rugsėjo 27 d. vyko Clevelande. Iš Detroito dalyvavo Danutė Petrusėvičiūtė; ji savo išpūdžius papasakos per „Lietuviškų melodijų“ radijo valandėlę spalio 9 d. laidoje. Suvažiavime buvo pasiūlyta ateinančią suvažiavimą 1993 m. spalio mėn. pradžioje ruošti Detroito.

IŠVYKO DARBUOTIS LIETUVOJE

Vienuolė seselė Michele (Aušrelė) Garliauskaitė ir vienuolė seselė M. Dolorita Butkus spalio 7 d. išvyko į Lietuvą. Seselės dirbs su jaunimu ir vyresnio amžiaus lietuviais. Seselė Garliauskaitė yra buvusi Šv. Antano parapijos narė ir mokyklos auklėtinė. Lietuvon išvyko trejiems metams. Seselės priklausė pranciškonų vienuolynui Pittsburge.

Im

Gražusis Pažaislis, kuriame dabar apsigyveno Šv. Kazimiero seselės vienuolės.

Nuotr. Viktoro Kučo

AMERIKOS GYVENIMO KEISTENYBĖ: GYVULIŲ KAPINĖS

Kai pas mus atvažiuoja giminės ar draugai iš Lietuvos, įprasta juos pavežioti po artimesnes ar tolimesnes vietas ir parodyti įdomybes, kad turėtų ką papasakoti, grįžę namo.

Chicago pasižymi turistinėmis įdomybėmis, todėl yra ką patiemis pamatyti ir svečiams parodyti. Tačiau, kaip jau ne kartą patyrėme, didžiausią išpūdį lankytojams palieka ne kultūriniai ar meno lobiai, o... naminių gyvulių kapinės. Žmonės, kurie prisimena be jokios pagarbos suverstus į duobes partizanų lavonus, kurie savo akimis matę gausybę apleistų ar išniekintų kapinytų, negali suprasti, kaip galima iškilmingai laidoti šunis, kates, kanarėles, žuvytes ir net prabangų paminklą ant kapo pastatyti. Tai atrodo beveik šventvaigiška, laidojimo apeigų išjuokimas.

Tačiau šiame krašte retai kas kraipo galvą iš nustebimo, kai kalbama apie naminio gyvuliuko palaidojimą kapinėse. Atrodo visai natūralu, kad šuo ar katė, ar dar mažesnis sutvėrimėlis, ilgą laiką kartu gyvenęs, mylėtas ir prižiūrimas, kaip pagaliau atskiria su šiuo pasauliu, nebūtų sugrūstas į šiukšlių dėžę ar kitaip „numestas“ šalin.

Žmogui yra natūralu apgailėti mylėtą gyvą ar negyvą daiktą,

jo netekus. Amerikoje naminių gyvuliukų yra beveik tiek pat, kiek gyventojų. Šunų, kačių, paukščių ir kitų gyvūnų maistui bei priežiūrai kasmet išleidžiamos milžiniškos sumos dolerių. Dažnai šie sutvėrimai geriau minta, negu neturtin-gieji gyventojai. Jeigu tik viešai pakritikuojamas toks prierašumas ir dėmesys vadinamiesiems „pėts“, pasipila tikra pasiteisinimų ir pasiaiškinimų audra.

Svarbiausias argumentas: namie laikomas gyvulėlis už dėmesį žmogui šimteriopai atsilgina lojalumu, prisirišimu, net meile (jeigu taip galime pavadinti gyvulio „jausmą“ savo šeiminkui). Daugelis vienišų žmonių gyvulėlį laiko vieninteliu „draugu“, ištikimu vienvėsiu dienu palydovu.

Savaime suprantama, kad žmogus savo gyvulėlį apsupa visais galimais patogumais ir globa, nors neretai pasitaiko, kad tas natūralus prierašumas peržengia sveiko galvojiimo ribas. Tokiu atveju šunelis ar katinėlis jau sužmoginamas, tampa turtum vaiku ar artimu, mylimu šeimos nariu. Tokiam gyvuliukui nugaišus, žmogus net įsivaizduoti negali, kad jo „draugas“ būtų išmestas su šiukšlėmis.

Gražina Reškevičienė, „Aušros“ tautinių šokių grupės vadovė Omahoje.

Mirusiųjų laidojimas yra gimta žmonijos savybė. Antropologai teigia, kad evoliucija iš gyvulio padarė žmogų tik tada, kai jis pradėjo rūpintis savo mirusiųjų laidojimu. Visos tautos ir visos kultūros daug dėmesio skyrė ir tebeskiria mirusiųjų kultui: pagarbai, prisiminimui, kapinėms ir jų priežiūrai.

Ką suaugusieji dar apgalvodami ir tam tikrų motyvų vedami, vaikai ir šiandien atlieka instinktyviai. Tik prisiminkime, kiek kartų, maži būdami, iškilmingai „laidojome“ lauke atrastą negyvą paukščiuką, pelytę, net žioga ar svirplį. Argi reikia stebėtis, kad žmogus – net ir suaugęs – nori kažkaip iškilmingiau užbaigti savo pamėgto gyvuliuko buvimą. Mažą sutvėrimėlį dar būtų galima užkasti savam kieme, gėlių lysvėje, bet ką daryti su dideliu šunim, kate?

Kai atsiranda reikalas, tuoj išdygsta ir „patarnavimas“, nes yra nuolat laukiančių geros progos įsigyti pelningą verslą. Gyvulių kapinės nėra labai senas dalykas, bet per paskutinį dešimtmetį jos labai išplito. Žinoma, tokios kapinės labiau reikalingos miestiečiams. Kaimo gyventojas lengviau atranda vietą katinėliui ar šuniukui palaidoti savo lauke. Vien Chicagoje ir artimose apylinkėse yra 5 gyvulių kapinės: Mundelein, Elmhurst, Clarendon Hills ir 2 pačiame mieste.

Pagal įstatymus, kapinės turi apimti bent 5 akrai plotą, turėti reikiamą skaičių patyrusių patarnautojų ir būti gražiai prižiūrimos. Kai kurios padalintos į atskirus skyrius: arkliai, katėms, šunims ir smulkesniems gyvulėliams. Kitose – visi laidojami, kur pasitaiko. Ant daugelio kapų pastatyti paminklai, kurių užrašuose atsispindi gyvulio savininko liūdesys. Vienose kapinėse paminkle šuniui iškalta 3,000 žodžių ilga poema, kituose paminkluose įmontuotos palaidotojo nuotraukos.

Kas nenori savo gyvuliuko užkasti, gali jį sudeginti ir pelenus parsinešti namo. Kai kurios kapinės turi ir savo krematoriumus. Sudeginimas kainuoja maždaug 50-125 dol., palaidojimas – apie 200-300 dol., o paminklas – kita tiek. Paprastai atsiranda dar papildomų išlaidų, bet jos neatbaido net nepasiturinčių žmonių. Vienų kapinių viršininkas pareiškė, kad pernai jie palaidojė apie 500 šunų ir kačių. Tai kone dukart daugiau kaip prieš 10 metų. Yra žmonių, kurie norėtų būti palaidoti šalia

Visą jautį suėdęs, uodega užspringo.

Kailiniai pečiaus nešildo. Vieną kerpant, antram kailis dreba.

Kalbos vežimais, o naudos už graši.

Žemaičių patarlės

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$0.00. Foreign countries \$90.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesučiūnami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$80	\$45	\$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol.)	\$90	\$50	\$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	\$45	\$30	\$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida U.S.A. dol.) savaitinis	\$50	\$30	\$25

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipinius taisyso savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį netaisako. Skelbimų kainos prisituntiamas gavus prašymą.

savo gyvuliuko, bet kol kas to nedaroma.

Nors visas šis gyvulių laidojimas kapinėse kai kam atrodo juokingas ar net papiktinantis, tai vis dėlto yra šiuolaikinio Amerikos gyvenimo apraška. Įdomu, kad dažniausiai gyvulių kapinių paslaugomis naudojasi vyresnio amžiaus žmonės, kurie, vaikams išsiskirsčius iš namų ir išsikėlus gyventi kurtais labai toli, jaučia aštrią vienatvės gėla, apleisto, niekam nereikalingo žmogaus būseną. Šuo ar katė jiems suteikia šeimos jaukumo ir priklau-

somumo jausmą. Todėl nėra ko stebėtis, kad, gyvuliukui nugaišus, jam ir toliau teikiama žmogiškos ypatybės ir jis palaidojamas kapinėse.

D. Bindokienė

DR. DOMAS LAPKUS
Praktika su

Dr. McElligott ir Dr. Adams VIDAUS IR PLAUČIŲ LIGOS
15300 West Ave., Orland Park
708-349-6100
10 W. Martin, Naperville
708-355-8776
Valandos pagal susitarimą
Nakties metu tel.: 708-857-8383

DR. FRANCIS MAŽEIKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4 6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Kab. tel. (1-312) 471-3300

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
PETER STECY, M.D.
Y. CHRISTOPHER CHIU, M.D.
CESAR J. HERRERA, M.D.

Širdies ir kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą
Nemų (708) 594-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINES LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (1-312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (1-312) 737-5149
Val. pagal susitarimą.
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Kety. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (1-312) 776-2880.
Rez. (708) 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (1-312) 585-7755

ARAS ŽLOBA, M.D.

AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 1-708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – širdies, plaučių, kraujų, spaudimo, artrito ir cukraus ligos.
Sąskaitas siunčiame tiesiog į Medicare

Priklauso Holy Cross ir Christ Ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. (1-312) 434-5848 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Kab. (1-312) 735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6551

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS

CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą

Pirm. 3 v. p.p.-7 v.v., antr. 12:30-3 v.p.p.
treč. uždaroma, ketv. 1-3 v.p.p., penkt.
ir šešt. 9 v.r.-12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(1-312) 778-6969 arba (1-312) 489-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
IŠSIPLĖTUSIŲ KOJŲ VENŲ
IR ŽAIZDŲ GYDYMAS
ODOS AUGLIŲ IR KOSMETINĖ
CHIRURGIJA

5540 S. Pulaski Road.
Tel. (1-312) 595-2802
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujų ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road.
Tel. (1-312) 595-2802
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja
3315 W. 55 St., Chicago, IL
Tel. (1-312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL.
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

Dr. PETRAS V. KISIELIUS

INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago
312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2606
Valandos pagal susitarimą
Vakarais ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL

SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(1-312) 434-2123
Firm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

BAŽNYČIOS ATĖJIMĄ Į AMERIKAS

Kolumbo atradimo Amerikos 500-asis jubiliejus yra švenčiamas JAV-ėse ateinanti pirmadienį, spalio 14 d. Šimtus metų prieš šiuos, 1992 metus, Amerikos kontinentų kolonistai europiečiai tame jubilejuje tematė tiktai laukinių žmonių krikščioninimo pradžios triumfališką paminėjimą. Per paskutinį dešimtmetį, tačiau, pradėjus klausyti šio kontinento čiabuvių — indėnų interpretaciją ir prisiminimus šio jubilejaus prasmės jų istorijoje, matome, kad krikščionybė į šį kontinentą atėjo ne mažiau tragiškai, o net dar tragiškiau, negu ji atėjo į Lietuvą. Šio kontinento gyventojai su jais nešama krikščionybė pergyveno išsitas gentis sunaikinančias ligas, masines skerdytes ir šimtmečius užsitęsusią vergovę ir pagaliau visos savo žemės netekimą. Jie savose žemėse tapo kalniniais ir vergais.

O vienok, nepaisant šios karčios, tragiškos istorijos, šiandien, po 500 metų, ne tik europiečių kolonistų palikuonys, bet ir didelė dalis čiabuvių indėnų, kad ir skaudžiai prisimindami jiems padarytas ir ne vienu atveju tebedaromas skriaudas, vis vien randa ir didelių priežasčių šia proga džiaugtis.

Tad prasminga, kad kaip tik švenčiant Amerikos kontinentų krikščioninimo pradžios jubiliejų, Lotynų Amerikos vyskupai Kolumbo pirmo išlipimo šiuose krantuose vietoje, Dominikonų respublikos Santo Domingo mieste, surengė dešimtmetį vykusių Lotynų Amerikos per krikščioninimo projekto užbaigtuves. Dar prasmingiau, kad į šias užbaigtuves spalio 9-14 dienomis atvyksta ir Šventasis Tėvas Jonas Paulius II, šiai sukakčiai skirdamas šią savo pirmą kelionę po sunkios ligos.

Lotynų Amerikos vyskupų suvažiavimas Santo Domingo mieste stato ir didelius išsūkius pop. Jonui Pauliui II, bet taip pat sudaro ir naujų galimybių užuomazgas. Į šį suvažiavimą susirinko daugiau vyskupų, negu bet kuriame vyskupu suvažiavime nuo Vatikano II susirinkimo, atstovaujančių beveik pusę visų katalikų pasaulyje.

Popežius Jonas Paulius II jau kelis kartus yra kalbėjęs apie Kolumbo atvykimo pozityvias išdavas krikščionybės Amerikos kontinentuose. Tokių kalbų kritikai prašo, kad Šv. Tėvas taip pat neužmirštų fakto, kad nors krikščionybės atnešimas į šį pavadinimą iš neteisings sveltimų dievų vardu, patys krikščionys elgėsi kaip pavergėjai, o ne išvaduojojai, ir daugelis Lotynų amerikiečių tebejaucia to „išlaisvinimo“ pasekmes.

Prieš tai vykusių Lotynų Amerikos vyskupų suvažiavimui Medellin mieste Kolumbijoje 1968 metais ir Puebla mieste Meksikoje 1979 metais stipriai pasisakė už socialinio teisingumo kūrimą. Anot apie šį suvažiavimą rašiusi *Our Sunday Visitor* (1992.X.4) korespondento Desmond O'Grady, nesitikima, kad ir šis suvažiavimas tolintų nuo tos pozicijos, bet nelengva bus vyskupams čia išlaikyti to pranašiško išsūkių kryptį, tuo pačiu stengiantis nepažeisti Lotynų Amerikos katalikybei būdingo tradicijos gerbimo.

Susirinkę vyskupai taip pat ieško sprendimų sparčiai plintančioms krikščioniškos sektos šiame žemyne. Gerai finansuotos sektos pajėgia sudaryti pasauliečiams sąlygas iškilti religinėje veikloje, kokių

katalikybė Lotynų Amerikoje neduoda. Sektų plitimas katalikams kainuoja didelius skaičius narių, bet vyskupai stengsis suprasti skirtumus tarp sektų ir pagrindinių protestantiškų bažnyčių, kurios taip pat igyja vis daugiau narių iš buvusių katalikų tarpo.

Nors popežius neišspręs šių problemų, jis, be abejo, nurodys galimas jų sprendimo gaires. Vien jo ir su juo atvykusių kūrtojų narių dalyvavimas teigiamai nuteiks susirinkusius vyskopus, kurie gal ir dažnai pajunta Romos tolumą nuo jų krašto katalikų rūpesčių. Šie kurijos nariai, stengdamiesi geriau pažinti Lotynų Amerikos Bažnyčios rūpesčius, pasiliks dalyvauti šiame suvažiavime iki jo pabaigos spalio 28 dieną. Jie bus ne tik stebėtojai, bet turės ir balsavimo teises.

Popežiaus Jono Pauliaus II kelionių po pasaulį tikslas buvo stiprinti vietinių bažnyčių ryšius su Roma. Anot Desmond O'Grady, šis vyskupų susirinkimas bus išbandymas, ar kurijos narių dalyvavimas gali dar labiau stiprinti šį ryšį. Nelengva bus pop. Jonui Pauliui II visus susirinkimo dalyvius įtikinti, kad jų ryšiai su Roma nesipriešina kultūriškai savitos katalikybės vystymui. Jis gali susirinkimui duoti tokį toną, kad Lotynų Amerikos katalikų Bažnyčioje esantys savitarpio skirtumai neardytų susirinkimo tvarkos.

Pop. Jono Pauliaus patirtis su Lenkijos Bažnyčia per paskutinį dešimtmetį parodo, kad viskas yra imanoma, jei Bažnyčia vieninga, bet nieko neįmanoma pasiekti, jei Bažnyčia yra susiskaldžiusi. Ši pamoka gali būti naudinga Lotynų Amerikos Bažnyčioje, kurios hierarchijoje taip pat atsispindi kontinentui būdinga praraja tarp socialinių luomų, jos sudėtyje esant ir kraštutinių reakcinerių ir progresyviausių radikalų reformatorių. Bet šis popežius jau yra pasirodęs sugebęs sunkiose situacijose vykdyti sutaukintojo rolę, kai savo pergyvenimą prieš jį vykdyto atentato jis panaudojo paliustruoti Fatimos Marijos suteikinančios rolės. Jis sugebėjo pasiūlyti susitaikinimą prieš jį pasiekusio žudiko neapykantai įveikti.

Visą savo gyvenimą kovdamas su komunistine sistema, Jonas Paulius II moka ištvėringai per ilgus metus vykdyti teisingumo siekiančią sutaikinančią veiklą, kuri labiausiai išryškėja jo ilgalaikėje paramoje Solidarumo sąjūdžio, kuris kaip tik prasidėjo komunistų pastatytoje demonstratyviai ateistiškame darbininkų mieste Nowa Huta, specialiai sukurtame parodyti pasipriešinimą Krokuvos vyskupas.

Jis juos rėmė ne tik jų kūrimosi metais, bet net ir po to, kai buvo išrinktas popežiumi. Jis sugebėjo įkvepti socialinio teisingumo, išlaisvinimo siekiantį Solidarumo sąjūdį net ir kai jis buvo uždraustas, ir po to laikotarpio šis sąjūdis dramatiškai atgijo, rašo O'Grady.

Pop. Jono Pauliaus išrinkimo 14-osios metinės įvykis dvi dienas po jo sugrįžimo iš Dominikonų respublikos. Dauguma pasaulio vadų, kurie vadovavo pasauliui jo išrinkimo metu 1978 metais, jau yra pakeisti naujais vadais, pilnais naujos energijos. Ir popežiui, anot O'Grady, teks rasti naujų energijos versmų, žengiant į paskutinį šio tūkstantmečio dešimtmetį.

a.j.z.

JŲ ŽODIS — VALDŽIA, MŪSŲ ŽODIS — TĖVYNĖ!

Pokalbis su Lietuvos Sąjūdžio seimo tarybos pirmininku Juozu Tumeliu

ALEKSANDRAS JUOZAPAITIS

A.J.: Lietuvos Sąjūdiui vėl lemtingas metas — rinkimai į Lietuvos Respublikos Seimą. Atmintyje dar neišblėso 1990 metų rinkiminė kampanija. Tada Sąjūdis į žmones ėjo su šūkiu „Su Sąjūdiu, už Lietuvą!“, dabar „Jų žodis — valdžia, mūsų žodis — Tėvynė!“

J.T.: Lietuvoje daug kas taisytina ir keistina. Daugelyje mūsų socioekonominio gyvenimo sferų viskas stringa, sustoja vietoje, kryпта ne tais keliais. Dar pakanka jėgų, kurios tokią padėtį norėtų palaikyti kiek galima ilgiau. Ypač ūkio reformų vežimas juda tarsi keturkampiais ratais. Ir kaime, ir mieste. Turto privatizacijos procesai suvėlinti. Maža teigti, kad žemę reikia sugrąžinti ar išdalinti, parduoti ūkininkams. Būtina juos aprūpinti technika ir kreditais. Bet jų nebus tol, kol nepertvarkyta finansų, kredito, mokesčių sistema. Sunku įsitvirtinti ir doriems verslininkams. Pramonės srityse per mažai galvota ir veikta jos perorientavimui į žaliavų ir energijos minimumą. Santykiai su Rytais dėl žaliavų ir energijos nedviprasmiški, o jų kelias iš kitur tiesiamas labai sunkiai.

Visa, ką būtina pakeisti, nukreipti į normalias vėzes, darytina tik įstatymiškai. Anaipol ne vieno svarbaus įstatymo dar trūksta, tačiau kai kurioms sritims įstatymų jau pakaktų. Yra kitas itin svarbus klausimas — kaip jie vykdomi? Šiandien vos ne kiekviename žingsnyje jie sabotuojami, iškraipomi, pritaikinėjami atitinkamų politinių grupuočių, ypač buvusios kompartkratijos naudai. O šiandieninėje Lietuvos Respublikoje dar gana didelė vykdamosios valdžios dalis būtent tokia, ypač provincijoje. Pralaimėjus rinkimus, į vadinamąsias vietines tarybas (savivaldybes), senieji partiniai valdininkai tik pakeitė savo kabinetus ir pareigų pavadinimus. Ir nieko keisto, kad neseniai vienas aukštas buvusios Lietuvos komunistų partijos (dabar — Lietuvos demokratinės darbo partijos) pareigūnas taip išsitarė: „Nepriklausomybė — jūsu, o valdžia — mūsų!“ Lietuvos žmonės susirūpinę: ar ilgai?

Svarbiausieji Lietuvos Sąjūdžio siekiniai tokie: demokratinis politinės santvarkos tvirtinimas (pagal naują Lietuvos Respublikos Konstituciją), subalansuotas ir atsakingas valstybės valdymas visose lygiuose, demokratinė teisėtvara ir teisės sauga, racionaliai ir efektyviai ūkio reforma, visų gyventojų sluoksnių socialinis saugumas, parama mokslui, kultūrai ir švietimui, doros ir atviros visuomenės ugdymas. Žodžiu, būtina kiek galima greičiau pakeisti išsėknijusią senąją sistemą. Valstybė jau laisva ir nepriklausoma, bet dar daug saiti mus sieja su buvusia Lietuvos — sovietinės imperijos provincija. Juos juntame vos ne kiekviename žingsnyje. Yra rimtų problemų, tačiau nemaža jų tik tariamos, dirbtinės. Lietuva atpažįsta ir jų kūrėjas...

— **Jūs sakėte, kad reikia naujų įstatymų, bet kuo Sąjūdis gali prisidėti, pakeičiant žmogaus mąstyseną, orientaciją, požiūrį?**

— Žmogaus mąstysena, jo orientacijos, požiūriai staigiai nesikeičia, ypač kai jam 30, 40 ar 50 metų. Mūsųose dar daug tokių, kurie vienaip galvoja, antraip kalba ir rašo, o trečiaip daro. Daug ką pakeistų desoietizacijos įstatymas. Ne vienas aukštas senos formacijos valdininkas — kadaise LKP išaukštinta paklusni vidutinybė, o dabar dirbtinių problemų kūrėjas, sabotžninkas — eitų dirbti eiliniu inžinieriumi, tarnautoju, darbininku, bent jau kuriam laikui. Niekas jam nedraustų vėl kilti į viršų, jei sugebėtų. 1989-1990 metais LKP skeistas mitas, kad tik apie juos susijūrė Lietuvos intelektualinis potencialas, kad tik jie vieningai geri specialistai, sprogą kaip muilo burbulai. Šiandien jie sugeba tik trukdyti ir kritikuoti, savo negalią primedami kitiems. Paklauskite, kokius racionalius ir efektyvius įstatymus jie siūle, kokius tvirtesnius kelius grindę? Jokių. Arba atgal į „brandaus socializmo“ namus, kiek kitaip pavadintus...

— **Krizė, sumaištis žmonių protuose rinkimų išvakarėse verčia ieškoti gilesnių šių reiškinų priežasčių. Turbūt nesuklysimė, pasakę, kad jų reikia ieškoti pačiame žmoguje. Kaip Sąjūdis vertintų pastarojo laikio Lietuvos gyventojų?**

— Žmonės tiki, kad Lietuva

išbrisis iš socializmo liūno. Tačiau nemažą mūsų visuomenės dalį veikia tolydžio vis stiprėjanti mūsų oponentų propaganda. Visos negerovės, visos kliūtys suverčiamos Sąjūdiui ir Vytautui Landsbergiui, itaigojant, kad ne jie valdo provinciją, kur viskas labiausiai stringa. Kai kas ir patiki. Ypač tie, kurie primiršo ar nenori žinoti apie dvasinį ir materialinį sovietmečio genocidą, kurie pastaraisiais dešimtmečiais buvo neblogai įsitaisę. Dabartiniai sunkumai juos slepia, jie pasiilgę pigaus benzino, lengvų galimybių gerai gyventi mažai dirbant ar visai nedirbant. Tą sumaterialėjusį gyventojų sluoksnį, jo savarankiškumą nuostatus gali pakeisti tik efektyvi ir tvarkinga ūkio reforma, kitoks požiūris į darbą.

— **Sąjūdzio koalicijos sąrašė 98 kandidatai į Seimą. Ar galite, pridėjęs ranką prie širdies, pasakyti, kad visi jie verti būti naujojo Seimo nariais? Kai kurie Sąjūdzio remti Aukščiausiosios Tarybos deputatai pakeitė savo pažiūras ir nuėjo į Sąjūdzio priešingas pozicijas, tapo jo oponentais.**

— Esama visko. Yra kandidatai, už kuriuos garantuoti sunku. Deja, kitos išieities nebuvo. Juos rėmė apygardų ir rajonų žmonės. Ar jie apsigavo ar ne — paaiškės. Sąrašą kiek galėdami tvarkėme, derinome, kiek imanoma, stengėmės kandidatus atrinkti. Sąrašas gana ilgas, visi į Seimą nepateks.

— **Įspūdingas naujasis Seimo rinkimų įstatymas, bet privalome jo laikytis. Daugelyje apygardų rinkėjai turės rinktis visus iš kelių ar net keliolikos kandidatų (kai kurie jų ten beveik nepažįstami), o visose apygardose — balsuoti už vieną iš 17 sąrašų. Būtų gerai, kad per pirmąjį balsavimą būtų išrinkta nors pusė Seimo. Antrasis balsavimas vyks po dviejų savaitių. Tad naujasis Seimas pradės dirbti ne anksčiau kaip lapkričio mėnesį.**

Apskritai paėmus, dauguma kandidatų esame patenkinti. Savo pilietinę ir moralinę vertę jie jau įrodė darbu Aukščiausiosios Taryboje, niekur nesitraukė, nelaviravo, nepasiklysdavo dviejų pušų miške, liko ištikimi Lietuvos Sąjūdzio idėjoms ir programoms. Nemaža dorų ir protingų moterų ir vyrų į parlamentą eina pirmą kartą. Svarstome tris rinkimų rezultatų galimybes: mažiau kaip pusė, pusė ir daugiau kaip pusė. Tikimės, kad naujajame

Seime mūsų bus dauguma. Netrupanti ir nebyranti, kaip Aukščiausiosios Taryboje. Turu minty visą Santarą „Už Demokratinę Lietuvą“ — Sąjūdzio koaliciją (kuria sudaro Lietuvos Sąjūdis, Lietuvos Respublikos piliečių chartija, Lietuvos politinių kalinių sąjunga ir Lietuvos Žalioji partija), atskirai kandidatuojančias Lietuvos krikščionių demokratų partiją, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungą ir Lietuvos Demokratų partiją, taip pat atskirai einančią Lietuviių Tautininkų sąjungą (su savo bendramintėmis organizacijomis).

Didelės Lietuvos Sąjūdzio pastangos, kad visos mūsų demokratinės nekomunistinės politinės jėgos į rinkimus išieitu vienu jungtiniu sąrašu, nuėjo velui. Išeiname trimis sąrašais (nr. 1, 13 ir 14). Ar tai gerai ar blogai, — netrukus paaiškės. Manau, kad jau šie rinkimai parodys kelią į racionalesnį mūsų politinių jėgų, būtent partijų, sistemą.

— **Žmogus matomas ir iš išorės. Kokių profesijų žmonės deleguojami į Seimą?**

— Gana įvairių profesijų ir interesų — žemdirbiai, inžinieriai, humanitarai, medikai, tarnautojai ir kiti. Kiek mažoka teisininkų ir ekonomistų. Viešpats Dievas nuskriaudė Lietuvą tų profesijų žmonėmis. Absoliuti kandidatų dauguma su aukštuoju mokslu, keliolika daktarų.

— **Kokį pagrindinį artimiausią tikslą iškelėte, jeigu laimėsite rinkimus?**

— Kuo greičiau priimti naują Lietuvos Respublikos Konstituciją ir sukurti efektyvius ir atsakingos valdžios sistemą. Nuo viršaus iki apačios. Konstitucijos projektas jau paskelbtas. Tai rimta priešprieša primygtinai siūlomai ir prosocialinių bei prokomunistinių jėgų palaikomai seimokratinėi konstitucijai.

— **Lietuvoje ir svetur platinama tezė, kad Sąjūdis sukūrė KGB?**

— Ne Lenkijos saugumas sukūrė „Solidarność“, ne Vengrijos saugumas — „Magyar Demokrata Forum“, ne saugumas sukūrė Latvijos bei Estijos tautų frontus, „Ukrainos „Ruch“ a“...

Lietuvos Sąjūdis, išėjęs į viešumą 1988 metais, nebuvo visiškai naujas politinis ir visuomeninis darinys. Jis buvo dešimtmečiais trukusio pasipriešinimo valstybės okupacijai

(Nukelta į 4 psl.)

GYVENIMO KARUSELĖ

JAUNIUS KUNDROTAS

Apsakymai

11

Bet mes ir vėl truputį nuklydome į šalį. Taigi, paskyrė mane į akmens šliufojų brigadą. Dirbome trise. Mūsų brigadininkas buvo Antanas Daugirdas, jo padėjėjas — Juozas Klumpelė. Jie buvo ne tik geri savo srities specialistai, bet ir nepataisomi girtuokliai. Daugirdas buvo tylus tipas. Valandų valandas tylėdavo, o po to staiga prabildavo, baisiai nusišnekėdamas. Nei iš šio, nei iš to imdavo ir sušukdavo: — Stai, tu sakai — kapitalizmas, Amerika, Europa. Privati nuosavybė!.. O doleris vis dėlto krenta? — Matyt, yra kur kristi, — linksmiai atšovė Klumpelė, — tavo supuvusiam rubliui ir kristi nebėra kur... Tačiau Daugirdas vėl nutilo ir į nieką nereagavo. Klumpelė, atvirščiai, buvo pleyps ir mėgėjas pasiginčyti.

— Svarbiausia kapitalizmo savybė — laisvė. Nori, nuo ryto iki vakaro girtauji; nori, ari kaip jautis. Jokio idėjinio auklėjimo, jokios socialistinės moralės! Tas pats ir politikoje. Nepatiko tau koks nors ministras — puiku. Rašai į dienraščio redakciją: ministras — susisk! Kiekvienam prezidentui galima spjauti į fizionomiją. Apie viceprezidentus aš jau ir nekalbu... Stai tokie man papuolė asistentai. Gan greitai mes

gavome pelningą užsakymą. Bet darbas vos vos stūmėsi į priekį. Tris dienas mano draugai išgerinėjo. Ketvirtą nusprendė nebeigti. Daugirdas sušuko: — Aš — nealkoholikas! Negaliu gerti svetimų saskaitai!

Po šių žodžių išlenkėme po paskutinę taurelę ir išiskirstėme. Rytojaus dieną turėjo įvykti iškilmingas mūsų paminklo atidengimas. Pirmas pasirodė Daugirdas. Jis vilkėjo puikiu, tamsiai mėlynu kostiumu. Netrukus atvyko ir Klumpelė, dėvėdamas odinę striukę bei mėvėdamas džinsus. Aš nesitiekėjau ji esant tokia dabita. Abu buvo blaivūs. Nuo to net jų veido spalva pasikeitė. Pirmą valandą turėjo pasirodyti įžymūs svečiai. Pažadėjo atvykti net pats pirmasis Raseinių kompartijos sekretorius A. Baranauskas su savo svita. Taip pat šio renginio programoje numatytas nedidelis banketas išrinktiesiems. Po to trumpas mitingas bei apdovanojimai. Pagaliau pasirodė ir svečiai. Pažinau kompozitorius Judėną, pirmininką Mačiulį bei metrikacijos skyriaus vedėją Baranauskienę.

Baranauskas buvo nedidelis, dar nesenas žmogus, atrodo beveik inteligentiškai. Gan greitai mus pakvietė prie stalo. Bankete dalyvavo nemažai įvairaus plauko žmonių. Pirmas prakalbo pirmininkas Mačiulis. Kalbėjo, laikydamas popieriuką. O aš stebėjau mūsų sekretorių. Jis buvo kažkuo nepatenkintas, kažkas jį jaudino. Staiga Baranauskas pasitraukė savo kėdę arčiau stalo ir pasilenkė. Apie minutę jis kuitėsi po stalu, tačiau, greitai nusiramines, grįžo į įprastą poziciją. Pakėlęs staltiesę, aš pastebėjau, jog sekretorius nusimovė batus ir pasidėjo šalia. Jis judino savo

kojų pirštus, lyg improvizuotų jais pianinu. Bateliai buvo visai či paat. Ir staiga — nežinau kas man pasidarė... Tolesnė įvykių eiga atsitemu lyg pro rūką. Ištiesiau kojas, užčiuopiau batus ir prisitraukiau prie savęs. Tą pačią minutę pakilo pirmininkas Mačiulis ir tarė:

— Dėmesio! Kviečiu visus dalyvauti iškilmingame mitinge! Garbės svečiai, prašau užimti savo vietas tribūnoje!

Visi sukruco. Aš užmečiau akį į sekretorių. Jis, neramiai žvalgydamasis, ieškojo savo batų. Dėjausi nepastebės. Jo paieškoji diapazonas vis plėtėsi. Kas man beliko daryti? Netoli mano kėdės gulėjo Daugirdo portfelis. Aš numeriau ant žemės nosinę. Po to pasilenkęs, griebiau sekretoriaus batus ir igrūdau į portfelį. Nemanau, jog tai kas nors pastebėjo. Užbaigęs šią operaciją, pakilau nuo stalo. Pakilo ir kiti. Visi, išskyrus Baranauską. Dalyviai klausiamai sužiuro į poną sekretorių. Ir čia jis iš tikrųjų pasielgė išradingai. Užsiėmęs už krūtines, jis tyliai tarė: — Man kažkodėl negera. Aš minutėlei prigulsiu. Mes išėjome. Drebančiose rankose tempiu nušvilptus batelius. O mūsų skulptūra, praėjus nepilniems dviems mėnesiams, kažkur dingo. Kažkas parašė į rajoninio laikraščio redakciją, jog mūsų skulptūra nėra per daug didinga. Nepaisant to, pinigų mums išmokėjo. O tai svarbiausia!

(Pabaiga)

JAUNIMO CENTRAS PO 35-IŲ METŲ

Iš pokalbių apie jo būklę ir lit. mokyklas

Vieną penktadienio vakarą, važiuojant į Jaunimo centro kavinę rengtą vakaronę, mintys nuskrido į 1957 m. rudenį, kai buvo atidarytas jėzuitų pastatytas Jaunimo centras, kai į ten persikėlusią Chicagos Aukštesniąją lit. mokyklą susirinko apie 400 mokinių, o sekmadieniais nemažesnis skaičius rinkdavosi į skautų sueigas, ateitininkų susirinkimus. Tai buvo lietuviškos išeivijos žydėjimo laikotarpis, nusitęsęs maždaug 15 metų. Per tą laiką JC buvo dvigubai padidintas, jame įsikūrė ir Pedagoginis institutas, kurio paruošti mokytojai sudaro dabar pedagogų daugumą smarkiai sumažėjusiose lit. mokyklose. Nors nepalauijamas bendruomenininkas a.a. Jonas Jasaitis, JC švenčiant 20 m. sukaktį, gal ir teisingai pastebėjo, kad Jaunimo centras savo uždavinį jau atliko, ten esančiose mokyklose ir jaunimo organizacijose išauginęs nemažą būrį būsimųjų LB narių ir net jų vadovų, tačiau, kaip matyti, ir šiuo metu, minint 35 m. veiklos sukaktį, JC dar tebėra lietuviams reikalingas, kai čia įsikūrus susijungusieji Chicagos lituanistinei mokyklai, JC valdybos pirm. S. Endrijonienės žodžiais, „šeštadieniais mes vėl tapom pilnais jaunos gyvybės rūmais.“

Kadangi spalio 2 d. JC kavinėje pasitaikė proga susitikti su JAV LB Švietimo tarybos pirmininke R. Kučienė, tai jos ir paklausiau: — Koks likimas K. Donelaičio mokyklos šiandien, lietuvių spaudai tylint?

R. Kučienė atsakė: — Šiuo metu nėra visai aiškūs. Mano žiniomis, jie mokyklą suspenduoja metams. Tikisi, kad suras patalpas ir už metų Donelaičio mokykla vėl atnaujins darbą. — Kodėl ji suspenduoja savo veiklą? — Tuo reikalu su dabartine direktore Birute Vindašiene nesu kalbėjusi. Jie tikisi, kad kai kurios šeimos gal bus nepatenkintos išleidusios vaikus į Lemonto ar Chicagos lituanistinę mokyklą, ir tikisi, kad vėl sugrįš atgal.

— Iš K. Donelaičio lit. mokyklos mokytojų girdėjau, kad ten užsiregistravo tik 16 mokinių?

— Teisingai, 16-ka. Aš kaip tik dalyvavau Chicagos lit. mokyklos atidaryme, tai tą dieną iš tų 16-kos kai kurios šeimos atvažiavo ir prisiregistravo prie Chicagos lit. mokyklos.

— Kiek naujoje sujungtoje Chicagos lit. mokykloje dabar yra mokinių ir aplamai kiek JAV yra lit. mokyklų bei mokinių?

— Šiandien buvau susitikus su vedėja, kuri pasakė, kad yra 120 mokinių. O iš viso JAV yra 28 lit. mokyklos, tiek, kiek jų buvo ir praėjusiais metais. Iš pokalbių su vedėjais aiškėja, kad mokinių skaičius didėja. Kiek šiais mokslo metais jas lanko mokinių, švietimo tarybai paaiškės apie Kalėdas, kai mokyklos pristatys prašymus paramai gauti, — pasakojo R. Kučienė, ir tas pokalbis įrašytas magnetofono juostoje.

Po to kalbėjome su Jaunimo centro valdybos pirmininke S. Endrijonienė, apžvelgdami beveik visą JC 35 metų egzistencijos laikotarpį. Iš pokalbio paaiškėjo, kad mano pašnekovė su JC bendradarbiauja nuo pat jo atidarymo dienos, jos vaikams čia lankant lit. mokyklas, bū-

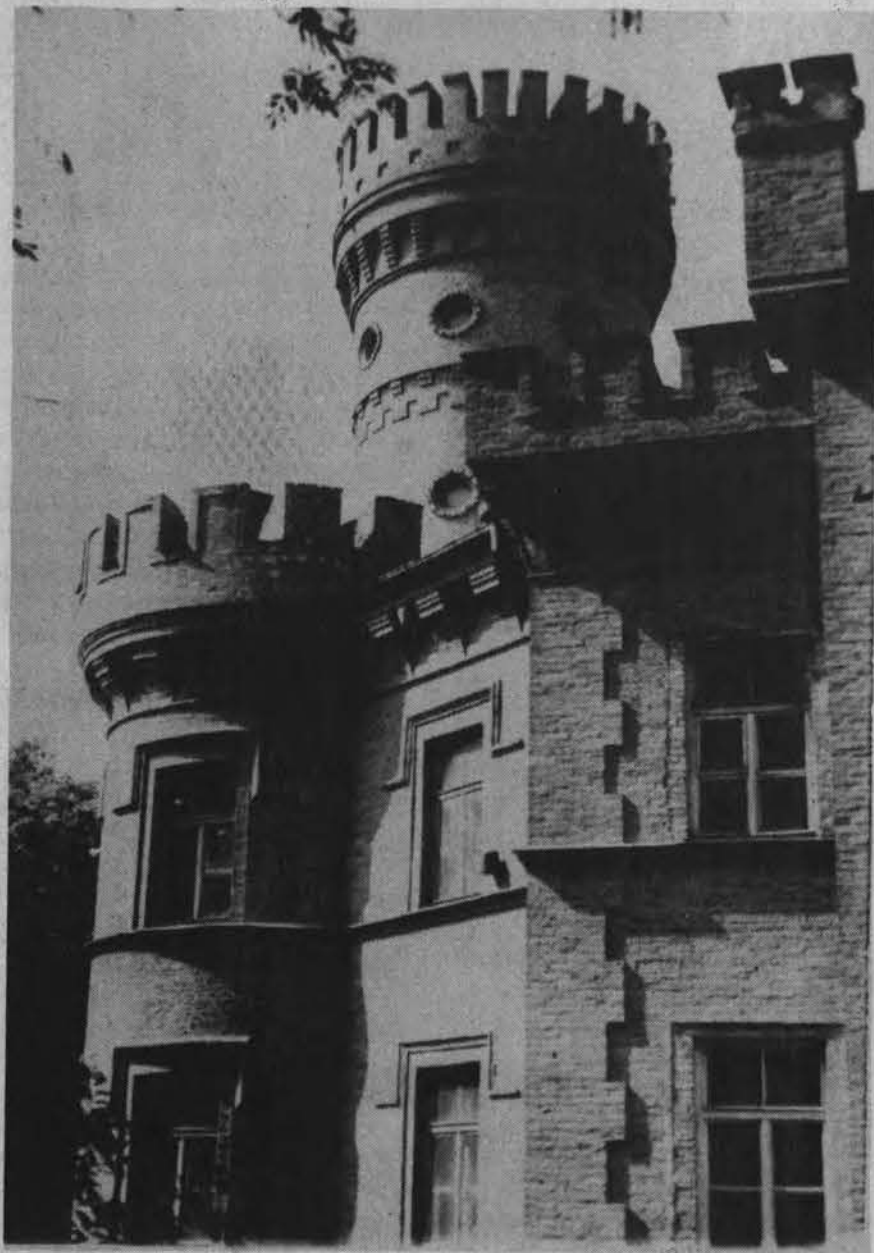
dama tėvų komiteto nare. Vėliau kuriam laikui „vadžias buvo atleidusi“. Kai apie 1979 m. jėzuitai JC tvarkymą perleido pasauliečiams ir JC valdybai vadovauti išrinkta Ir. Kriauciūnienė, S. Endrijonienė buvo paprašyta vadovauti JC Moterų klubui, o per paskutinius 6 metus pirmininkauja JC valdybai.

Toliau S. Endrijonienė pasakojo, kad per pastaruosius 10 metų lietuviams pradėjus kraustyti ir priemiesčius, JC veikla nesulėtėjo, tačiau sumažėjo lankytojų ir ypač mokinių lit. mokyklose skaičius. Didelis atsinaujinimas vyko nuo 1988 m. pabaigos, kai iš Lietuvos pradėjo atvykti įvairūs ansambliai ir Jaunimo centre rengti koncertus. Bet dabar dėl valiutos pasikeitimo ir kitų priežasčių jų gastrolėms Amerikoje sumažėjus, atėjo naujas laikotarpis: susijungė trys Chicagos lit. mokyklos, ir tuo gerokai padidėjo mokinių skaičius. Taipogi čia glaudžiasi ir Pedagoginis institutas. Tad JC vėl atgauna savo tiesioginę paskirtį, nes šeštadieniais po pamokų dar vyksta ir skautų sueigos.

Paklausta, kaip finansiškai JC išsiverčia, mano pašnekovė atsakė: — Yra gerų žmonių, kurie padeda, neieškodami reklamos. Metinis biudžetas 111,000 dol. Iš nario mokesčių ir nuomų toli gražu tiek nesurenkami. Jei būtų tik JC išlaidos, neskaitytų remontų, tai mes išsiverstume. Pernai uždengėm stogą ant senųjų rūmų, o šiemet pradėjo varvėti stogas ant naujųjų rūmų dalies — Pasaulio Lietuvių archyvo. Tai vis reikia lopyti ir lopyti. Pernai neturėjom pinigų išsiųsti laimėjimų knygetes, tai pašto ženklų išlaidas padengė Moterų klubas, kaip kad šiais metais Lietuvių operai jos valdyba. Nežinau, kaip išsiverstume be Moterų klubo ir nuolatinio talinko Ignio Navicko, kuris už darbą nėra paėmęs nei vieno dolerio. Dabar didžioji problema dar ir salės grindys, kurios jau darosi skylėtos. Jų perdėjimas pareikalautų kelių tūkstančių dolerių, — pasakojo S. Endrijonienė, pakviesdama visus Chicagos ir apylinkių lietuvius sekmadienį, spalio 18 d., 3 val. p.p. atvykti į Jaunimo centro vadovybės rengiamą ypatingą koncertą, kuriame dainų, smuiko ir šokių pynės pobūdžio programą atliks deimantinį jubiliejų minintis Chicagos Lietuvos vyčių choras, vadovaujamas muziko Fausto Strolis, solistė D. Eidukaitė-Fanelli, smuikininkas Herkulis Strolia ir R. Šoliūnaitės-Poskočimienės vadovaujama taut. šokių grupė „Spindulys“ iš Lemonto. Koncerto pelnas bus skiriamas Jaunimo centro išlaidymui.

— IJC 35 metų sukakties vainiką deramai jungiasi ir žinia, kad Lietuvių Moterų klubo federacijos metų moterim išrinkta kaip tik Jaunimo centro valdybos pirmininkė S. Endrijonienė. VI. R.

Ilgą laiką tikėta, kad bananai į Europą pateko iš Pietų Amerikos, o, pasirodo, kad atvirkščiai. Bananų gimtinė yra Azija. Juos jau valgė senovės graikai ir romėnai, taigi gerokai prieš europiečių didžiasias keliones laivais į nežinomas pasaulio šalis. Bananai į Pietų Ameriką buvo atvežti europiečių...

Raudonės pilis.

Nuotr. Viktoro Kučo

SVETIMŲ KALBŲ ĮTAKA GIMTAJAI KALBAI

VYTAUTAS ŠEŠTOKAS

Sakoma, kad, svetur gyvenami, užsieniečiai pasigauna gyvenamo krašto imantrius žodžius ir juos naudoja savo kasdieninėje kalboje.

Tas atsitinka visoms tautoms, neišskiriant ir išeivijos lietuvių. Pavyzdžiui, gyvenami Amerikoje, ir mes neapsieiname be žodžių: „papakinti“, „trokas“, „Department store“ ir daugelio kitų. Skaitant spaudą, leidžiamą tėvynėje, ir ten pilna naujadarų, iš kitų tautų pasiskolintų žodžių: „reisas“, „pikietas“, „šurmulyš“ ir t.t. Tačiau didžiausią amerikietišku žodžių žargoną priėmė dabartinė Rusijos respublika.

Tie nauji žodžiai ryškiai girdimi Maskvos gyventojų pokalbiuose gatvėse. Tą pastebėjo ir Maskvoje besilankantys amerikiečių turistai. Apie šią naują invaziją plačiai rašo amerikiečių spauda.

Rusų kalbos instituto direktorius Maskvoj susirūpino augančiu žodžių, infiltruotų kasdieninėje rusų kalboje, skaičiumi. Pradžioje šių naujų žodžių invazija priimta, remiantis tuo, kad rusų kalboje trūksta išreiškimų kapitalistų kalbos ir Vakarų technologijos sąvokoms. Tačiau šių naujų žodžių tolerancijai pasipriešino žurnalistas ir politikai, ieškodami tikrų rusų kalbos atitinkmenų.

Kai B. Jelcinas susitinka G. Bushą, tuo atveju galima vartoti žodį „Summit“. Tačiau, kai Boris Jelcinas susitinka su Leonid Kravčukų, čia yra juokinga ir netikslu naudoti tą žodį.

Kalbų ir svetimų žodžių pasiskolinimas Rusijoje vyksta nuo aštuoniolikto šimtmečio, kai Petras Didysis atidarė langą

svetimoms kalboms. Daugelis jo aukštų valdininkų kalbėjo vokiškai ir prancūziškai. Svetimų kalbų frazės prigijo inteligentų tarpe.

Tuo laiku kilo opozicija prieš svetimias kalbas. Rusų poetas Lomonosovas pareiškė griežtą pasipriešinimą, kad amerikietiški žodžiai įneša korupciją ir gražią rusų kalbą.

Šiuo metu grynąją rusų kalbą saugoją nedaugelis žmonių, gyvenančių krašte ir užsienyje. Dabartinė rusų spauda irgi vartoja daug amerikietišku žodžių ir frazių.

Amerika tūkstančius savo žodžių eskportavo į Japoniją, kur „Personal Computer“ pasidarė japoniškai „Pasocon“.

Jeigu šiandien pažvelgtumėte į 1939 metais Lietuvos laikraščiu vartotą kalbą, reiktų, be abejonės, pripažinti, kad ji buvo daug grynesnė ir švaresnė, be svetimų žodžių ir dabar vartojamų barbarizmų. Sakoma, kad gyvenimas nestovi vietoje: reikia naujus žodžius ar jų pakaitalą įvesti į gyvąją kalbą.

Šis teigimas iš dalies teisingas. Laiko dešimtmečiai įneša į visas gyvenimo sritis naujus pasikeitimus ir reikalą prisitaikyti.

Išeivijos lietuviai kaltina Lietuvos spaudą, kad ji per daug iškraipė ir perdirda kitų kalbų žodžius ir juos vartoja. Tačiau ir išeivijos lietuvių gyvoji bei spaudos kalba įgavo gyvenamo krašto kalbos nevykusių perdirdimų ir barbarizmų.

Sunku pasakyti, kuri pusė teisi. Galbūt abi turi savo paremtus argumentus, kodėl šiu naujadarių įsiterpimas vyksta plačiu mastu.

Dabar, Lietuvai atgavus ne-

JŲ ŽODIS...

(Atkelta iš 3 psl.)

Sąjūdis pasiekė dar ne visus savo strateginius tikslus. Turime tik laisvą, nepriklausomą ir visuotinai pripažintą Lietuvos valstybę. Ją dar reikia ugdyti ir sutvirtinti. Mūsų politinė ir organizacinė transformacija turi būti nuosekli, gerai apgalvota ir paruošta.

— Atvira žaidžia tautiečiams užsienio yra Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymas. Kokia Sąjūdžio pozicija?

— Tvirta ir aiški — išeivija turi turėti tas pačias teises, kaip ir tie, kurie liko čia. Tai moralinė ir istorinė mūsų valstybės gyvenimo logikos išvada. Visi tie, kurie buvo priversti pasitraukti iš Tėvynės — tokie patys (tik kitur gyvenantys) jos piliečiai.

Ilgus okupacijos dešimtmečius išeiviai visose laisvojo pasaulio tribūnose visomis savo išgalėmis kėlė ir gynė Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės bylą. Jie darė tai, ko mes negalėjome daryti čia, nelaisvėje. Jeigu ne tas nuosirdus, atkaklus ir nuoseklus jų darbas, — be abejonės, Lietuvos politinis vaizdas šiandien būtų nepalyginti pilkesnis. Neužmirštama ir jų materialinė pagalba. Ir dabar, ir seniau. Išeivija, nieko nelaukdama, tvirtai parėmė ir Lietuvos Sąjūdį — moraliai ir materialiai.

Mes visada priimsime kiekvieną likimo iš Tėvynės išbloktą tautietį. Deja, dabar neretai jų paslaugos atstumiamos, jie siuntinėjami iš vienos žinybos į kitą. Atvykę su geriausiais norais, su tvirtu pasiryžimu padėti atsikuriančiai savo Tėvynei, pasijunta nereikalingi. Išeivijos moralinis, intelektualinis ir kitas potencialas, deramai naudojamas Lietuvoje, būtų natūraliausias ir tiesiausias tarpusavio integracijos kelias. Seno raugo valdininkija nelinkusi jų gausiau įsileisti, bijodama konkurencijos. Tokia nenormali ir nemoralinė būklė neišvengiamai turi pasikeisti.

Apmaudu ir tai, kad rinkimuose į Seimą dalyvautas ne visa išeivija. Tokie įstatymai, juos daugeliu atžvilgių diktavo dabartinės Aukščiausiosios Tarbos naujoji dauguma. Bet jie ne ilgamžiai. Šis tas jau pakeista. Deja, dar ne viskas.

— **Ką palinkėtume mūsų tautiečiams?**

— Išlikti tokiais pačiais, kokie jie buvo visą nykų okupacijos laiką. Jie išblaškyti po visus žemynus, buvo tvirta alternatyvi Lietuva. Čionykštė Lietuva savo išeivija gali tik didžiuliotis.

priklausomybę ir bendradarbiaujant per spaudą bei kitose srityse su užsienio lietuviams, reiktų lietuvių kalbos senus ir naujus naujadarus suvienodinti. Lietuvių Kalbos Institutas ar kita tos srities mokslo įstaiga su kalbos žinovais — lituanistais turėtų išstudijuoti Lietuvoje ir užsienyje vartojamą kalbą, ją apšvarinti nuo netinkamų žodžių ir barbarizmų, įveskime tėvynės ir išeivijos spaudos viendumą. Tuo pačiu bus daug maloniau bendradarbiaujant ir skaitant abiejų pusių spaudą.

Graži lietuvių kalba turi būti vienoda visame plačiame pasaulyje visiems lietuviams, nežiūrint, kur jie begyventų.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sažiningas Patarnavimas
- MLS. Kompiuterių ir FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas veitui
- Perkame ir Parduodame Namus,
- Apartmentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaida.

REAL ESTATE

BELL-BACE REALTORS
J. BACEVICIUS
6529 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60629
(312) 778-2233

INCOME TAX — INSURANCE

- Namų pirkimas ir pardavimas
- MLS kompiuterių ir FAX pagalba
- Veitui namų įvertinimas
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- Visi agentai kalba lietuviškai
- Nuolaida pensininkams

Century 21 KMIETIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer, ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veitui.

REALMART, INC.
6602 S. Pulaski,
Chicago, IL 60629
312-585-6100

BALYS BUDRAITIS

Asmeniškai patarnauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiesčiuose. Suinteresuoti skambinkite BUDRAITISUI
Bus. 312-585-6100, res. 312-778-3971

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Stret
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIMUS PUMPŲTIS

FOR SALE
77 St. & Kostner 3 bdrm., 2 baths, large kitchen, family rm., finished bsmt.; 2 car garage; major appliances. Excellent condition.
Call 312-585-2950

FOR RENT

IŠNUOMOJAMAS
3½ kamb. modernus butas pirmame aukšte, Marquette Pk. apyl. Su šiluma, oro vėsinimu; moderni virykla, šaldytuvas, skalbyklė su mašinomis. Suaugusiems.
Tel. 708-361-5594

IEŠKO

Reikalingas aukštos kvalifikacijos mūrininkas. Pageldautina su minimumu 5 metų amerikietiško darbo patyrimu. **Beeper No. (708) 526-2206** (bus atskambinta per 5 min.)

„ATLAI DAI — Lithuanian Pilgrimages“ — Loyolos Universiteto leidyklos išleista Romo Pozerskio fotografijų knyga apie atlaisdus ok. Lietuvoje. Knygą įžangas parašė Mykolas Drunga, Česlovas Grincevičius, Laima Skeivienė ir Algimantas Kezys. Išleista dviem kalbom — angliškai ir lietuviškai. Verta turėti sau ir padovanoti kitam, ypač svetlietuviui. Gaunama „Drauge“, kaina su persiuntimu 27 dol. Illinois gyventojai dar prideda 2 dol. valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti:
DRAUGAS 4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629

VIENA KNYGA — VIENAS DOLERIS ŠIAS KNYGAS GALIMA GAUTI „DRAUGE“

- DON KAMILIAUS MAŽASIS PASAULIS. G. Guarechi. 324 psl.
- OŠIANČIOS PUŠYS, novelės. D. Mošinskienė. 177 psl.
- AMŽINI ŠEŠĖLIAI, novelės. A. Vilainis. 173 psl.
- AIDAS TARP DANGORAIŽIŲ, romanas. O. Nendré. 365 psl.
- MANO LAIMĖS IR NELAIMĖS AMERIKOJE, poezija. Juozas Ratkus. 231 psl.
- VYTAUTAS THE GREAT. Dr. J. Končius. 211 psl.
- NEGĖSTANTI ŠVIESA, Marijonų veikla Amerikoje. Pranas Garšva. 351 psl.
- PIRMASIS RĖPĖSTIS, novelės. J. Jankus. 213 psl.
- LIKIMO ŽAISMAS, romanas. H. Lukoševičius. 231 psl.
- POPIEŽIAUS CELESTINO VI LAIŠKAI ŽMONĖMS. Giovanni Papini. 216 psl.
- VIENOS AISTROS ISTORIJA, romanas, M. De Unamuno 159 psl.
- PSALMYNAS. Dr. J. Skvireckas. 223 psl.
- LAIPTAI | TOLUMAS, romanas. L. Zeikus. 241 psl.
- LIETUVIŲ APYSAKOS. H. Sudermann. 132 psl.
- BENAMIAI, atsiminimai. Mikelionis. 213 psl.
- PIRMASIS STEBUKLAS, novelės. Azorin. 197 psl.
- SLĖPININGOS NOVELĖS. R. L. Stevenson. 245 psl.
- UŽ SPYGLIUOTŲ VIELŲ, atsiminimai. A. Gerydas. 221 psl.
- PO DAMOKLO KARDU, romanas. A. Kairys. 219 psl.
- VIDUNAKČIO VARGONAI, novelės. C. Grincevičius. 131 psl.

Pastaba. Užsakant knygas per paštą, pinigų nesiūti. Užsimokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir persiuntimo išlaidos.

INTERNATIONAL TRAVEL CONSULTANTS

Organizuojame grupines ir individualias keliones | Lietuvą ir visus kitus pasaulio kraštus Žemiausiomis kainomis.

CARGO — siunčiame oro linija

„ZAIBAS“ — virš 10 skirtingų paketų pasirinkimas su garantuotu pristatymu | namus Lietuvoje per 10 darbo dienų.

5525 South 79th Avenue
Mickory Hill, Illinois 60457
Telefonas (708) 430-7272

223 Kalvarijų gatvė
Vilnius, Lietuva
Telefonas 350-115 ir 778-392

MAŽLIETUVIŲ SUAŽIAVIMAI TORONTE

IR. REGIENĖ

Kas dveji metai šaukiami Mažosios Lietuvos Rezistencinio sąjūdžio ir Mažosios Lietuvos fondo suvažiavimai š.m. rugsėjo 5 ir 6 dienomis vyko Lietuvių Namuose, Toronte. Suvažiavimus šaukė abiejų organizacijų vadovybės. Organizavimo darbą Toronte atliko ir dalyvių priėmimu, vaišėmis ir kt. rūpinosi Maž. Lietuvos Fondo išdininė Kanadoje Jieva Adomavičienė ir jos kvistos talkininkės.

Dalyvavo daugiau pusšimčio atstovų iš Chicagos, New Yorko, Toronto, Montrealo ir kt. Suvažiavimui vykstant Kanadoje, ši kartą didesnę dalyvių dalį sudarė kanadiečiai mažlietuviai.

Pirmos suvažiavimo dienos priešpieštis buvo skirtas Mažosios Lietuvos Rezistenciniam sąjūdžiui, o popietis ir antroji diena – Maž. Lietuvos Fondo reikalams. Kai kurios atidarymo dalys – invokacija, sveikinimai, mirusiųjų pagerbimas ir kt. buvo bendri vienas po kito sekusiam suvažiavimui, tad jie nebuvo kartojami Maž. Lietuvos Fondo suvažiavime.

Mažosios Lietuvos Rezistencinio sąjūdžio suvažiavimas

Suvažiavimas rugsėjo 5 d. buvo pradėtas 8:30 val. ryto Leo Adomavičiaus ir Ramūno Buntino vykdoma dalyvių registracija.

Suvažiavimą trumpu sveikinimo žodžiu atidarė Maž. Lietuvos Rezistencinio sąjūdžio valdybos vicepir. Ramūnas Buntinas. Visiems dalyviams sugiedojo Lietuvos himną, invokaciją sukalbėjo Toronto lietuvių ev. liuteronų Išganytojo parapijos klebono pareigas einantis reformų bažnyčios superintendantas kun. Povilas Dilys.

Mirusius susikaupimu pagerbiant, Maž. Lietuvos Rezistencinio sąjūdžio pirmininkas Algis Regis pasigedo neseniai iš mūsų tarpo amžinybėn pasitraukusių taurių tėvynainių. Savo žodyje priminė, kad esame paskutinieji palikuonys genties, kurios per šimtmečius kovose už laisvę pralietas kraujas įpareigoja mus siekti panaikinimo daugiau 700 metų besitęsiančio Lietuvos padalinimo į Mažąją ir Didžiąją. To įpareigojimo igyvendinimo siekdama, Maž. Lietuvos Taryba 1918 m. Tilžėje paskelbtu aktu reikalavo laisvės ir susijungimo su Nepriklausoma Lietuvos valstybe. Mūsų pareiga tęsti tas pastangas, kol visi lietuviai – nuo Vilniaus iki Karaliaučiaus galėsime džiaugtis laisve bendroje ir vieningoje Lietuvos valstybėje.

Darbo prezidiuman buvo pakviesti: Gytis Šernas iš Toronto, Ramūnas Buntinas iš Chicagos ir Jieva Jankutė iš New Yorko. Pakaitomis pirmininkaujant R. Buntinui ir G. Šernui, suvažiavimas vyko sklandžiai, vadovaujantis iš anksto paruošta ir priimta darbotvarka.

1990 m. Chicagoje vykusio suvažiavimo protokola, kruopščiai paruoštą Jurgio Lampsacio, perskaitė Aldona Buntinaitė.

Su dideliu dėmesiu buvo išklaustas MLR sąjūdžio pirm. Algio Regio pranešimas apie valdybos ir pirmininko pastarųjų dvejų metų veiklą. O veikta nemažai:

Išvystytas Maž. Lietuvos reikalais visuomenės informavimas JAV, Kanados, Europos ir Australijos lietuvių spaudoje ir žodiniams pranešimais oro bangomis per lietuviškas radijo programas.

Kasmet ruošiamas visuome-

nei Tilžės Akto sukakties minėjimas ir kartu su kitomis visuomeninėmis organizacijomis švenčiama Klaipėdos krašto išsivadavimo sukaktis.

Maž. Lietuvos reikalais pasireiškimai pagrindinėse Amerikos lietuvių organizacijose – ALT-oje, Lietuvių Bendruomenėje, Lietuvos Šaulių sąjungos išėivijoje ir kt.

MLR sąjūdžio atstovų dalyvavimas Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo komitete (VLIKe) ir jo veiklos baigiamajame procese.

Komunikaciniai kontaktai Maž. Lietuvos reikalais užmegzti su aukščiausiais Lietuvos Respublikos pareigūnais, Lietuvos atstovybe, konsulatais ir visuomeninėmis organizacijomis JAV-se.

1991 m. liepos-rugpjūčio mėn. specialus vizitas Lietuvos Parlamentui ir adresas Aukšč. Tarybos deputatams jų darbo sesijoje. Lankymasis Karaliaučiuje ir jo apylinkėse.

1992 m. gegužės-birželio mėn. kelionė į Lietuvą dalyvauti Klaipėdoje vykusiame Lietuvių rinkimų suvažiavime. Vėl aplankyta Karaliaučius, susitiktas su tenykšte lietuvių bendrija. Specialus susitikimas Vilniuje su Lietuvos AT pirm. Vyt. Landsbergiu ir premjeru Vagnorium. Lydint Karaliaučiaus Lietuvių Bendrijos vicepir. S. Šamborskui ir kt. asmenims, Maž. Lietuvos reikalais aplankytos atitinkamos įstaigos Lietuvoje. Pažymėtina, kad visas kelionių ir veiklos išlaidas pirmininkas ir valdybos nariai patys apsimokėjo asmeniškais lėšomis.

Kontrolės komisijos pranešimą apie MLR sąjūdžio išd. stovį atliko Aldona Buntinaitė.

Pasibaigus valdybos ir kontrolės komisijos dvejų metų kadencijai, buvo renkami nauji pareigūnai. Pagal nuostatus, atskirai renkamas MLR sąjūdžio valdybos pirmininkas. Pasiūlius ir visiems vienbalsiai pritariant, MLR sąjūdžio pirmininku 1992-94 metų laikotarpiui išrinktas Algis Regis. Valdybą išrinkti: Ramūnas Buntinas, Jieva Jankutė, Apolinaras Bagdonas, Vilius Trumponas, Martynas Buntinas ir Kurtas Vėlius. Kontrolės komisijon – Aldona Buntinaitė, dr. Jieva Ašmytė ir dr. Karina Srugytė.

Pasvarščius iškeltus klausimus bei sumanymus, nutarta ir toliau ryžtingai tęsti veiklą Maž. Lietuvos reikaluose.

Suvažiavimą 12:30 v. p. p. baigiant, visi dalyviai sugiedojo Mažosios Lietuvos himną „Lietuviais esame mes gimę“.

Mažosios Lietuvos Fondo suvažiavimas

Po pietų pertraukos toje pačioje vietoje vyko Mažosios Lietuvos Fondo suvažiavimas, kurį 2 v. p. p. pradėjo to fondo valdybos pirm. Ansas Lymantas iš Montrealo.

Darbo prezidiuman buvo pakviesti Gytis Šernas ir Jieva Andriuškevičienė. Mandatų komisijon – Leonas Adomavičius ir Ramūnas Buntinas.

Priėmus darbotvarkę ir Mandatų komisijos pranešimą, Maž. Lietuvos Fondo reikalais referavo: Tarybos pirm. Kurtas Vėlius, valdybos pirm. Ansas Lymantas ir išdinininkai – Ramūnas Buntinas – išdinininkas JAV-se ir Jieva Adomavičienė – išdinininkė Kanadoje. Kontrolės komisijos pranešimą atliko Aldona Buntinaitė. Po diskusijų dėl pranešimų ir apyskaitų priėmimo buvo svarstomas Maž. Lietuvos Fondo knygų lei-

Lietuvių Tautodailės instituto metinio suvažiavimo, rugsėjo 19 d. vykusio Genanaque, Ont., Kanadoje dalyviai iš įvairių JAV ir Kanados vietovių. Jų tarpe ir trys tautodailininkai iš Lietuvos. Nuotr. Jono Urbono

dimas, o taip pat paruoštų ir ruošiamų spaudai knygų patvirtinimas. Referavo Ansas Lymantas ir Vilius Pėteraitis.

Pirmoji Maž. Lietuvos fondo išleisti knygą buvo pedagogo Jono Užpurvio „Saugų termė“, kartu su autoriaus įkalbėtomis magnetofoninėmis juostelėmis. Šiemet Lietuvoje iš spaudos išėjo monumentalus mokslinis Viliaus Pėteraičio veikalas „Mažoji Lietuva ir Tvanksta“. Tai ilgų metų kruopštaus darbo vaisius, profesionaliai atliktas ir patraukliai apipavidalintas. Šia proga visiems suvažiavimo dalyviams buvo įteikta naujas leidinys. Kitiems fondo nariams knyga bus siunčiama paštu.

Suvažiavimo buvo patvirtintos šios spaudai ruošiamos knygos: Martyno Brako „Mažoji Lietuva“, Martyno Gelžinio publicistiniai straipsniai ir Marjūno Purvino „Klaipėdos krašto mokyklų draugijos istorija“.

Apie Maž. Lietuvos kultūrinės veiklos rėmimą Lietuvoje referavo Jieva Adomavičienė ir Kurtas Vėlius. Rugsėjūčio pabaigoje Kanadoje vykusio ML Fondo valdybos posėdyje buvo svarstyti gauti prašymai, prašantys ML Fondo finansinės paramos. Valdybos nutarimai buvo pateikti suvažiavimo svarstymui ir tvirtinimui. Tuo būdu buvo nutarta paremti Vydūno draugijos Lietuvoje specialius projektus; „Romovės“ žurnalą Bitėnuose atstatomą Martyno Jankaus spaustuve; skirti auką Maž. Lietuvos Bendrijos veiklai; paremti Lietuvoje leidžiamos Maskvos Mokslo Akademijos 1951 m. išleistos rusų kalba Kušnerio-Knyševo knygos „Etniškijje teritorijai i etniškijje granici“, įrodančios Maž. Lietuvos lietuviškumą. Ši knyga Stalino įsakymu buvo išimta iš apyvartos ir sunaikinta. Knyga bus aprūpintos įvairios mokslinės institucijos, bibliotekos, vyriausybės pareigūnai ir stengiamasi kuo plačiau ją paskleisti Maž. Lietuvoje apsigyvenusių kitautaičių, ypač įtakingų rusų tare. Eigoje jau esantiems projektams paremti numatyta skirti suma siekia 8,000 dol.

Posėdis buvo baigtas 6 v. v., o 7-tą visi dalyviai buvo pakviesti vakarienei ir bičiuliškam pabendravimui.

Antroji suvažiavimo diena – rugsėjo 6-ji, buvo pradėta 9:30 val. ryto pamaldomis Išganytojo ev. liuteronų bažnyčioje. Pamaldas laikęs kun. Povilas Dilys pamokslė išskirtiną dėmesį teikė Maž. Lietuvos Rezistenciniam sąjūdžiui ir šiam suvažiavimui.

Antrajam Maž. Lietuvos Fondo suvažiavimo posėdžiui susirinkta 11 v. r. Lietuvių namuose. Ši sesija buvo skirta Maž. Lietuvos Fondo įstatų pakeitimams, papildymams ir jų priėmimui. Referentas – ML Fondo v-bos vicepir. Vilius Pėteraitis. Projektas 1990 m. buvo pateiktas Chicagoje vykusiame suvažiavime. Tuo metu negalint

pasiekti vieningos nuomonės ir sprendimo, jo svarstymas buvo atidėtas 1992 m. suvažiavimui. Dvieju metų laikotarpyje projektas buvo peržiūrėtas, visiems su juo susipažinusiems pareiškiant savo nuomones ir siūlymus, todėl šiame suvažiavime jis be ilgesnių diskusijų buvo priimtas ir patvirtintas.

Po pietų vykusioje baigminėje sesijoje ML Fondo v-bos pirm. A. Lymantas iškėlė ML fondo mokslinės literatūros premijos klausimą ir, jei priimtina, šiam reikalui komisijos sudarymą. Visi pasiūlymū pritarė, tačiau dalyviams turėjo neatsiradus asmenų, kuris imtųsi tokios komisijos sudarymo vadovavimui, reikalas atidėtas ateičiai.

Kadencija baigusiems M L Fondo organams pasitraukus iš pareigų, buvo renkami nauji: Maž. Lietuvos Fondo tarybon išrinkti: Jieva Jankutė, Ramūnas Buntinas, Kurtas Vėlius, Jurgis Lampsatis ir Martynas Buntinas.

Maž. Lietuvos Fondo valdybon išrinkti: Vilius Pėteraitis – pirmininkas, Jieva Andriuškevičienė, Ramūnas Buntinas, Jieva Adomavičienė ir Jurgis Lampsatis.

Kontrolės komisijon išrinkti: Kanadoje – Gytis Šernas ir Gertrūda Jocienė. JAV-se – Aldona Buntinaitė, dr. Jieva Ašmytė ir dr. Karina Srugytė. Knygų redakcinė komisijon išrinkti: Vilius Pėteraitis, Jieva

Adomavičienė ir Jieva Jankutė. Įgarnetis pasišventęs Maž. Lietuvos reikaluose darbuotojas Ansas Lymantas dėl silpnėjančios sveikatos ir darbų krūvio atsisakė prisiimti bet kurias pareigas, bet mielai sutiko talkinti V. Pėteraičiui jo įsipareigojimuose. A. Lymantas visą savo laiką žada pašvęsti susikauptų rankraščių redagavimui, jų ruošimui spaudai, o taip pat pasižadėtų knygų rašymui. A. Regiui pasiūlius ir visiems pritariant, A. Lymantas buvo paskelbtas Maž. Lietuvos Rezistencinio sąjūdžio ir Maž. Lietuvos Fondo garbės pirmininku.

Aptarus einamuosius reikalus, suvažiavimas 3:45 v. p. p. buvo baigtas Maž. Lietuvos himnu.

Suvažiavimui pasibaigus, prieš atsisveikindami ir išsiskirstydami, visi dar susirinko kavutei ir įspūdių pasidalinimui. Dalyviai džiaugėsi šio suvažiavimo sklandžia eiga, darbinga ir draugiška nuotaika pasiektais sprendimais ir nutarimais. Visi nuoširdžiai įvertino spaudos, lietuviškų radijo valandėlių ir visuomeninių organizacijų dėmesį Mažajai Lietuvai ir jos reikalams, kas gyvai atsispindėjo ir šiam suvažiavimui prisistuose sveikinimuose.

Išsiskirstyta atnaujintu ryžtu tęsti darbus ir įsipareigojimus.

A.†A.

MARCELEI MOCKAITIENEI

mirus, sūnui ALGUI MOCKAIČIUI ir jo šeimai, kitiems giminėms bei artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Pasaulio Lietuvių centro taryba,
valdyba ir administracija

atlanta vėl siūlo oro kargo siuntinius; pristatoma per 10-14 darbo dienų, bet kaina...

KAINA -tik \$ 2.75 už svarą.

Siuntiniai turi būti pristatyti iki ketvirtadienio.

Virš 50 svarų - \$ 2.50

atlanta IMPORT EXPORT
Trumpiausias kelias į Lietuvą

SIUNTINIAI PRISTATOMI Į NAMUS
LAIVO KONTEINERIS IŠSIUNČIAMAS SPALIO 13 D.
ATVEŽKITE ARBA ATSIŪSKITE UPS

Vieno svoro kaina - 69 centai, minimumas - 20 dol.

Virš 100 svarų - 58 centai

2719 W. 71st St.

CHICAGO, IL 60629

IŠ TOLIAU, SKAMBINKITE NEMOKAMU TEL.

1-800-775-SEND

IŠ CHICAGO, SKAMBINKITE (312) 434-2121

© atlanta IMPORT EXPORT, 1992

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1992 m. spalio mėn. 8 d.

5

AUKŠTESNIŲJŲ MOKYKLŲ SPORTAS

Ieškodamos būdų ir priemonių kaip nors išgelbėti Chicagos aukštesniųjų mokyklų sporto programas, kurios, apkarpančios Švietimo tarybos biudžetą, turi sustoti ateinančio mėnesio pradžioje, mokyklų vadovybės tikisi, kad į pagalbą ateis įvai-

rūs vajai ir garsiųjų Amerikos atletų dosnumas. Chicago Bulls krepšinio komandos kai kurie sportininkai jau įsijungė į vajų ir ragina kitų Chicagos sporto šakų žaidėjus remti mokyklų sporto programas, nes jų išauklėti talentingiausiai jaunuoliai dažnai tampa labai vertinamais sportininkais, dėl kurių varžomasi visame krašte.

A.†A.

KUN. JUOZAS VAŠKAS, MIC

Gyveno Marijonų vienuolyne, 6336 S. Kilbourn Ave., Chicagoje.

Mirė 1992 m. spalio 6 d. savo kambary.

Gimęs New Jersey 1910 m. vasario 4 d.

Vienuolis marijonas nuo 1929 m. liepos 16 d.

Kunigas nuo 1934 m. liepos 15 d.

Ėjęs Kunigų seminarijos rektorius, profesorius, redaktorius, misijonierius ir vienuolynų vyresniojo pareigas.

Nuliūdime liko brolis Kazimieras, sesers šeima, giminės ir draugai, taip pat ir Marijonų vienuolija.

Ketvirtadienį, spalio 8 d., bus pašarvotas Marijonų koplyčioje nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro.

Specialios pamaldos ketvirtadienį, spalio 8 d., 7:30 val. vakaro.

Šv. Mišios Marijonų koplyčioje penktadienį, spalio 9 d., 10:30 val. ryto.

Laidojamas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse Marijonams skirtame sklype.

Nuliūdę: brolis Kazimieras, sesers šeima, giminės ir Marijonų vienuolija.

Laidotuvių dir. Donald A. Petkus / Donald M. Petkus. tel. 312-476-2345.

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE
4330-34 S. California Avenue
Telefonai — (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — (1-312) 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas — (1-312) 523-0440

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS

Laidotuvių direktoriai nuo 1916 metų praneša kad atidarė naujus laidotuvių namus

6541 S. KEDZIE

Marquette Parke

Kiti S. C. Lack laidotuvių namai:

11028 Southwest Hwy. * Palos Hills

9236 S. Roberts Rd. * Hickory Hills

2424 W. 69 St. * Chicago

Visų telefonas: 708-974-4410

PETKUS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.

Marquette Funeral Home

2533 West 71st Street

Chicago, Illinois 60629

1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home

10201 South Roberts Road

Palos Hills, Illinois 60465

708-430-4455

Petkus-Butkus Funeral Home

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois 60650

708-652-1003

Laidotuvių namai Chicagoje ir priemiesčiuose.

Visus laidotuvių namus galite pasiekti

skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS

DONALD M. PETKUS

DONALD A. PETKUS

APLINK MUS

x „Draugo“ atkarpoje šian dien baigiame spausdinti „Gyvenimo karuselę“, Jauniaus Kundroto apsakymus. Rytų pradėsime ilgą Jurgio Jankaus „Niekam nereikalingas“.

x A. a. Kazimieras Čikotas, 86 metų amžiaus, po trumpos ligos mirė ligoninėje spalio 5 d. Delran, N.J. Šv. Mišios bus spalio 12 d. 11 val. Šv. Andriejaus bažnyčioje Philadelphiaje, atsisveikinimas sekmdienį, spalio 11 d. Nuliūdime liko žmona Bronė, sūnus Bronius, dukterys Zina, Marytė ir Jūlytė su šeimomis. Velionis savo laiką buvo didelis veikėjas, „Draugo“ bendradarbis, ypač nuotraukomis.

x Kazys Motekaitis dalyvaus Jaunųjų talentų programoje spalio 25 d. 3 val. p.p. Jaunimo centre. Bilietai po 10 dol. gaunami Gifts International ir Lietuvių centre po 11 val. Mišiu. Paremkime jaunimo pastangas prisidėti prie „Draugo“ išlaikymo.

x „Lietuvos aidas“ rugsėjo 11 d. numerį paskelbė Lietuvos respublikos konstitucijos projektą, kurį paruošė Santara „Už demokratine Lietuvą“. „Lietuvos aidą“ galima užsisakyti per igaliotinį JAV Br. Juodelį.

x Lietuvių filatelistų draugija „Lietuva“ spalio 23-25 d. Jaunimo centro apatinėje salėje ruošia įdomią ir gausią rodiniais filatelijos ir numizmatikos parodą. Visi kviečiami atsilankyti.

x Bilietus į Jaunųjų talentų popietę sekmdienį, spalio 25 d., 3 val. p.p. Jaunimo centre paremti „Draugo“ prašome įsigyti iš anksto Vaznelių Gifts International, 2501 W. 71 St., Chicago ir Lietuvių centre Lemonte koplyčioje prieangyje po 11 val. Mišiu, kur taip pat galima užsakyti sau arba kitiems „Draugo“ prenumeratą, „Draugo“ prenumeratą (JAV trim mėnesiams tik 25 dol.) – puiki kalėdinė dovana.

x Anna Ašoklis, Cicero Klaipėdos Jūrų šaulių kuopos šaulė ir valdybos narė, išskrido į Europą aplankyti savo gimičių.

x Ieškomi Prano Trijonio broliai: Antanas, Jonas ir Feliksas Trijonai, gyvena Chicagoje ir Kanadoje, ir Kristina, Judita ir Teresė Trijonytės. Apie jas žinantieji prašomi rašyti Eugenijai Žemliauskienėi, Pievų Takas – 4, Tauragė, Jovarai, Lithuania. (sk)

x Jaunas lietuvis, mėgstantis muziką, norėtų susirašinėti. Rašyti Juozui Lužaičiui, Bažnyčių 18-5, Tauragė, Lithuania. (sk)

x Nuo \$675 iki \$735 skrydžiai ten ir atgal iš Chicagos į Vilnių! Bilietus reikia įsigyti iki spalio 31 d., o juos panaudoti – iki 1993 m. kovo 31 d. Kreiptis: American Travel Service, tel. 1-708-422-3000. (sk)

x TravelCentre, Ltd. praneša, kad lėktuvo bilieto į Lietuvą kaina yra \$728 ten ir atgal. Taip pat galime parūpinti nakvynės privačiuose butuose ir automobilių su šoferiu už prieinamą kainą. Kreiptis: Teresė Lesniauskienė, tel. 708-526-0773. (sk)

x Mūsų Operos tradicinis metinis balius šiais metais įvyksta lapkričio 14 d. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Balius rengiamas tam, kad dar būtų tęsiama kultūrinė veikla ir pristabdomas mūsų chorų nykimas. Šiam pokyliui stalus arba ir vietas galima užsisakyti pas Operos valdybos vicepirm. Jurgį Vidžiūną šiuo telefonu: 312-767-5609. Paskambinus jam, bus suteiktos ir visos kitos informacijos.

x „Grandies“ jaunimo ansamblio šios vasaros gastrolių Lietuvoje vaizdajuostė šį šeštadienį, spalio 10 d., 1 val. p.p. bus rodoma Pedagoginiame Litu-anistikos institute. Šokėja studentė Rima Polikaitytė ir ansamblio vadovė Irena Smieliauskienė vaizdus papildys komentarais. Visi susidomėję, o ypač jaunimas, kviečiami.

x East Chicago, Ind. L. Medžiotų ir Meškeriotų klubas lapkričio 1 d. 12 val. dieną Šv. Kazimiero parapijos salėje 1390 W. 15th Ave., Gary, Indiana, ruošia linksmą tradicinį rudeninį balių. Gros K. Ramanauskas. Gary šeimininkės pagamins labai skanius valgius. Valdyba prašo narius ir draugus gausiai atsilankyti ir atsinešti fantų dovanų paskirstymui.

x Socialinių reikalų taryba ir vyresniųjų centras rengia „Labdaros“ vakarą lapkričio 28 d. Seklyčioje. Socialinių reikalų taryba padeda mūsų vyresniesiems, sergantiems ar į vargą papuolusiems tautiečiams, padeda sergantiems Lietuvos vaikams, ištiesia pagalbos ranką visiems, kam reikia padėti. Atsilankę į Labdaros vakarą, prisidėsite prie šio taip reikalingo darbo.

x „Lituanica-Liths“ futbolo komanda šį sekmdienį, spalio 11 d., pirmenybių rungtynėse susitiks su stipriu varžovu be tautinio atspalvio – komanda vardu „Pegasus“. Pradžią 3 val. p.p. Visi futbolo mėgėjai kviečiami. Rungtynės žada būti aukšto lygio. Savųjų publikos dalyvavimas yra didelis paskatinimas žaidėjams.

x „American Baltic News“, spalio numeris, leidžiamas Kalamazoo, Mich, duoda labai geros informacijos apie gyvenimą išsilaisvinusiuose kraštuose, tarpusavio ginčus ir norą sudaryti pastovią vyriausybę. Redaguoja Giedrė A. Ambrozaitis, leidžia Joseph D. Ambrozaitis.

x „Kalba Vilnius“. Klausykite Grundig radijais. 15 modelių. Gradinskas, 2512 W. 47 St., Chicago, IL 60632, tel. 312-376-1998. Garantuotas visų vokiškų aparatų taisymas. Pirmiausia – paskambinkit. (sk)

x Pranešame, kad šiais metais, prisimenant liūdną Spalio 9-sios, mūsų sostinės klasingo pagrobimo sukaktį, spalio 11 d. 10 val. Tėvų Jėzuitų koplyčioje bus laikomos šv. Mišios. Kviečiame visus maldose prisiminti žuvusius vilniečius bei paskutiniasias aukas, atidavusias savo gyvybes už atbūdančios Lietuvos laisvę. Visi pajuskime pareigą šiose pamaldose gausiai dalyvauti. Vilniaus Kr. Liet. s-gos, Čikagos sk. valdyba. (sk)

x 59 CENTAI už SVARĄ virš šimto svarų, minimumas \$20.00. Tai TRANSPAK firmos nauja kaina. Jūsų siuntiniai yra registruojami mūsų kompiuteriuose ir sekami iki pristatymo jūsų giminėms Lietuvoje. Transpak, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772. (sk)

(sk)

Mazosios Lietuvos Rezistencinio sąjūdžio valdybos nariai šią vasarą Lietuvoje susitikę su Lietuvos ir Vokietijos mažlietuvių veikėjais. Iš k. sėdi – Danutė Bakanienė, Jonas Stiklorius ir Ramūnas Buntinas. Stovi – Kurtas Vėlius, Vilius Trumpjonas, Hansas Masalskis, Vytautas Gocentas, Lilė Buntinienė ir Algis Regis, Maž. Lietuvos Rezistencinio sąjūdžio pirmininkas.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

BALFO VAJUI PRASIDEDANT

Prieš keturiasdešimt aštuonerius metus, t.y. 1944 m. Amerikos Lietuvių Taryba įsteigė šalpos organizaciją, kurią vadino Bendras Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas, trumpiau tariant Balfas. Šios organizacijos tikslas buvo pagelbėti vargan patekusiems lietuviams visur, kur jie begyventų. Taip pat buvo įsteigta daug Balfos skyrių visoje

x Akademinių Skautų sąjūdžio metinė šventė šį savaitgalį vyks Lietuvių centre Lemonte. Penktadienį, spalio 9 d., šventė bus pradėta šv. Mišiomis 7:30 v.v. Po to iškilminga sueiga – mirusiųjų prisiminimas, juniorių pasižadėjimai ir pakėlimai į filisterius. Šeštadienį, spalio 10 d., 6:30 v.v. vakariene, programa, atliekama jaunųjų „Antro kaimo“ aktorių ir šokiai. Visi ASS nariai, jų šeimos ir draugai kviečiami.

x „Trimitas“, Lietuvos šaulių žurnalas, 8 ir 9 numeriai pasiekė redakciją Chicagoje su daugeliu informacijų ir su aprašymais apie lietuvių šaulių veiklą. Redaguoja vyr. red. Albinas Čaplikas, redaktorius Vladimiras Baresniovas.

x Altos 52-sis suvažiavimas šaukiamas š.m. spalio mėn. 31 d. Lietuvių Tautiniuose namuose Chicagoje. Suvažiavimo išvakarėse, t.y., penktadienį, spalio 30 d. 7 val. vakare, įvyks atstovų ir svečių bendravimas Altos patalpose, Balzeko muziejuje. Šeštadienį, spalio 31 d. 8:30 val. ryto atstovų ir svečių registracija, 9:30 val. suvažiavimo atidarymas. Po suvažiavimo 7 val. vakare toje pačioje salėje vyks iškilminga vakariene. Į suvažiavimą atvyksta Lietuvos Krašto apsaugos ministras Audrius Butkevičius, kuris vakariene metu tars žodį. Meninę programą atliks sol. Praurimė Ragienė, Manigirdui Motekaičiui akompanuojant. Visuomenė maloniai kviečiama dalyvauti suvažiavime ir vakarieneje. Vietas į vakarienę galima užsisakyti pas visus valdybos narius ir pas E. Oželienei bei A. Repšienei.

x NAMAMS PIRKTI PASKOLOS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road – Tel. VI7-7747. (sk)

Amerikoje. Per tokį ilgą laiką Balfas yra atlikęs milžiniškus darbus šalpos srityje. Balfas yra non profit organizacija, JAV valdžios remiama. Balfos šalpos ranka pasiekė visur išsisklaidžiusius lietuvius. Kun. Alfonso Svarinsko ir Balio Gajausko teigimu, Balfos šalpa pasiekė ir Gulagų stovyklose esančius politinius kalinius.

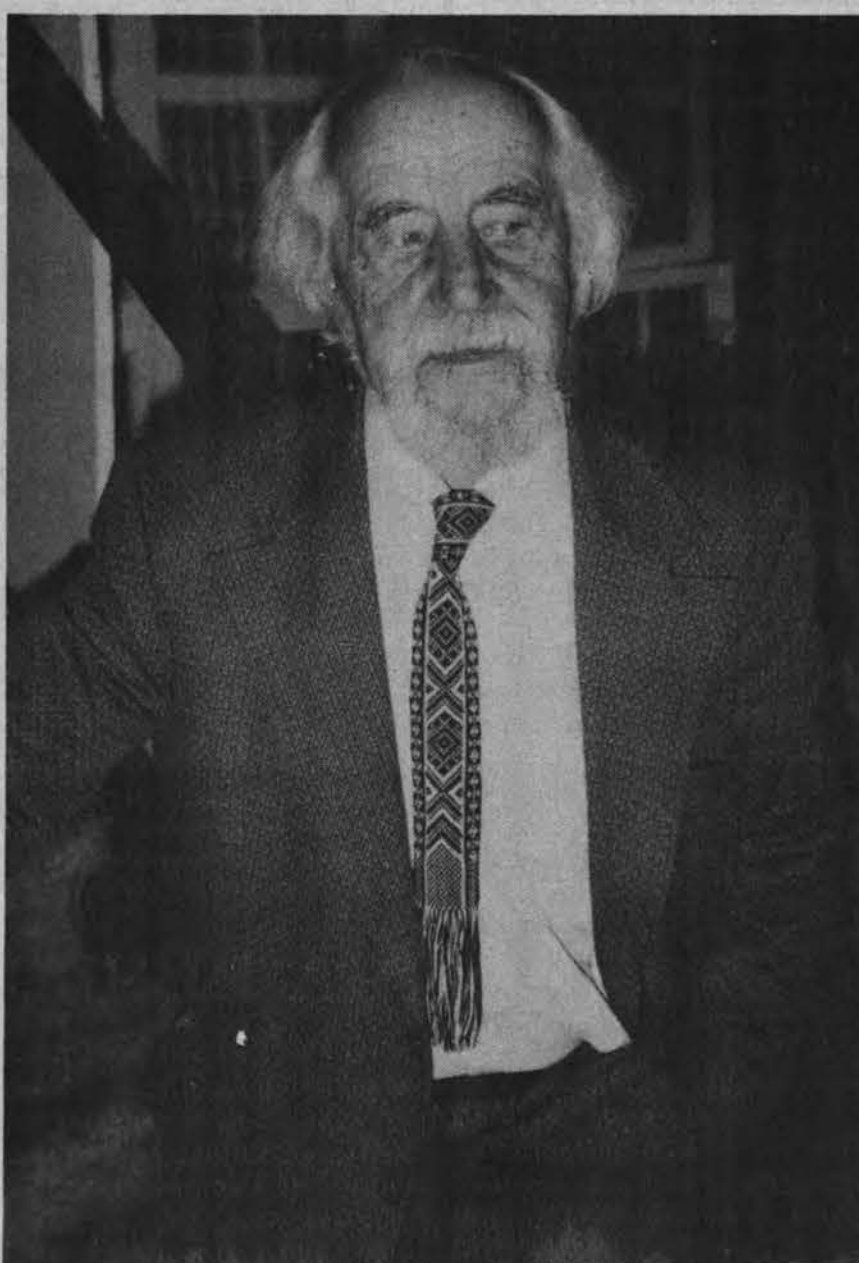
Dabar atsikuriančiam Lietuvai dar labiau reikalinga pagalba. Balfos centras, kuriam vadovauja Maria Rudienė, siunčia vaistus, drabužius, avalynę, visokiais būdais šelpia ligonius, politinius kalinius, invalidus vaikučius, našlaičius ir t.t. Tenkina, kiek imanoma, išpildyti vargstančiųjų prašymus. Balfos skyriai, vadovaujami apskrities valdybos, telkia lėšas, kurios yra perduodamos Centro valdybai.

Lėšų telkimo būdas reiškiasi įvairiai: vieni skyriai pasiitenkina tik piniginiu vaju pravedimu, kiti dar praveda rinkliavas prie bažnyčios, jeigu parapijos klebonas tam pritaria, pvz. Marquette Parko skyrius. Rugsėjo 16 d. buvo surengta gegužinė Jaunimo centre. Į gegužinės rengimą įsijungė veik

visi artimieji skyriai. Gegužinė buvo sėkminga. Gauta apie 2,500 dol. gryno pelno.

Produktingiausias, bet sunkiausias būdas yra piniginiu vaju pravedimas, kuris vykdomas spalio mėnesį. Šis vaju daugiausiai pravedamas aukų rinkėjams varstant kiekvieno lietuvių duris. Veik kiekvienais metais aukų rinkėjai yra tie patys. Pavargo jų kojos, ir metų našta slegia jų pečius. Jaunesnių negalima gauti, nes jiems „gėda“ vaikščioti nuo namo prie namo. Tokiu būdu ir aukų rinkimas kasmet sunkėja. Todėl ir tie pasišventėliai, aukų rinkėjai, neša tą sunkią našta. Ne visus aukotojus rinkėjai gali pasiekti, todėl tiems siunčiami laišukai ir prašomi atsiųsti savo auką šalpos reikalingiems lietuviams. Balfos darbuotojai, dirbantieji artimo meilės darbu, prašo visų aukotojų neišleisti tušiomis rankomis rinkėjų, gavusių laiškus – nenumeskite, bet sulig išgalėmis atsiuskite savo auką. Visai negavusieji laišku, dėl nežinomų adresu, prašomi siųsti šiuo adresu: Balfas, 2558 W. 69th St., Chicago, IL 60629.

Vienu kitu žodeliu noriu

Dail. Antanas Tamošaitis, vienas iš Lietuvių Tautodailės instituto Amerikoje steigėjų, lietuvių tautodailės meno puoselėtojas ir kartu su a.a. dail. Anatazija Tamošaitiene lietuvių tautodailės knygų autorius, š.m. rugsėjo 19 d. Genanaque, Kanadoje, vykusiame Lietuvių Tautodailės instituto suvažiavime.

Nuotr. Jono Urbono

paminėti iš Balfos centro valdybos posėdžio protokolo. Gauti prašymai šalpai gauti yra tyrinėjami ir ypač dėmesys yra skiriamas buvusiems tremtiniais, seneliams, ligoniams ir šeimoms su vaikais. Naudojtu gerų rūbų, batų, vaistų ir maisto šalpos siuntiniai yra siunčiami atskiroms šeimoms per vieną Chicago agentūrą, iš kurios gaunama žymi nuolaida. Siuntiniai pristatomi į namus. Aukojama pinigais vaistams nusipirkti Lietuvos atsilikusių vaikučių mokymo priemonėms įsigyti, labdarai, daug nukentėjusiems Sibiro tremtiniais ir t.t. Taip pat yra išsiųsti keli konteineriai iš įvairių Balfos vietovių su apranga, vaistais, medikamentais, maisto produktais ir kitais būtinu naujojo reikmenimis.

Balfos darbuotojai negauna jokio atlyginimo. Jų darbas yra artimo meilės darbas. Direktorių suvažiavimams, kurie vyksta kiekvienais metais tik skirtingose vietovėse, kelionės apsimokamos pačių vykstančiųjų. Spalio 10-11 d. direktorių suvažiavimas Detroito, kuriame bus apžvelgti atlikti Balfos darbai ir nustatytos gairės ateičiai. Kitą kartą bus smulkiau paskelbta.

Ant Repšienė

IDOMI DAINŲ POPIETĖ

Vyresniųjų lietuvių dainų popietę suorganizavo nepailsanti programų vadovė Elena Sirutienė rugsėjo 30 d. visu mūsų mėgstamoje Seklyčioje, kur dar prieš 2 val. jau buvo salę perpildyta sugužėjusių senjorų-ų. Pasirodo, kad amžius nekluduoja išjungti į linksmą dainų programą. Be to, visu pamėgtas muz. Faustas Strolia sugeba visus išjudinti savo balsais prisidėti prie turtingų liaudies dainų.

Pradedamąjį žodį tarė programų vadovė Elena Sirutienė pranešdama, kad čia dalyvauja svečias iš Vilniaus dr. Kęstutis Vitkus, mikrochirurgas, kuris gydė mūsų sporto žvaigždę Ričardą Sabonį. Kartu jį pakvietė muz. F. Strolia vadovauti dainų programai. Jis trumpai paaiškino apie mūsų liaudies dainų pobūdį. Lietuvių liaudies dainos yra lengvos dainuotai, patrauklios savo malonybiniais žodžiais ir poetinėmis vaizdingumo priemonėmis, kartu labai logiška eilėdaros forma, tarsi architektūra. Pvz. dainelė „Ko vėjai pūtė“. Antrajame posmelyje į ją klausimą atsakoma: „Ne vėjai pūtė“, o jau trečiajame paaiškinama: „Tik gailiai vėkė...“ Kaip trumpai ir ekonomiškai viskas išsakyta. Be to, mūsų dainos labai jautrios, nes lietuviška širdis gailisi ir šalančio piemenėlio ir sulyto žirguželio. Mums tenka tik didžiutis mūsų dainų grožiu, jų vykusiais palyginimais, ką mergelės pasirodymas primena užtekančią saulę.

Tad ir programa pradėdama rečiau dainuojama, bet labai lyriška dainelė: „Ko, mergyte, liūdi, ko taip graudžiai verki“. O jos verksmo priežastis – kad ji nebegali eiti jaunimėlin, nes ji paliko žalią rūtėlę ant balto stalelio, „o mėlyną lelijėlę ant stiklo langelio“. Ir motutės kviečiama grįžti, atsako: „Negrįšiu, močiute, atgal už viešnelę, aš palikau žalią rūtį jaunesnei seselei“.

Ir taip buvo išdainuota 18 dainų, palydint pianino muzika. Baigiant programą, E. Sirutienė kvietė visus atvykti ir kitą trečiadienį išklausti mūsų garbės generalinio konsulo Vlado Kleizos paskaitos apie būsimo seimo rinkimus. O spalio 27 d. ruošiamas vienos dienos išvyka į Mažąją Šveicariją Wisconsin, į New Glarus miestelį, kur gyvena iš Šveicarijos atvykusių emigrantų palikuonys, išlaikę savo tautinę

patatybę. Bus progos susipažinti su jų papročiais ir paragauti šveicariškų valgių. O dabar kvietė visus pasilikti pietums ir pasistiprinti obuoliniais sklandžiais. Pasibaigus pietums, buvo suruoštas laimės šūlinys, kur akį traukė gausūs fantai. Bilietų traukimui vadovavo V. Zeikienė ir jai padėjo Onutė Lukienė.

Popietė buvo jauki, linksma ir gausi dalyviais, kurie įdomiai praleido laiką, kartu pabuvodami ir praturindami savo dvasią meniškoms dainomis. APB

CHICAGA RUOŠIASI ARTEJANTIEMS LIETUVOS SEIMO RINKIMAMS

Turbūt visi Illinois, Indianos bei Michigano lietuviai gerai pažįsta „Žemė L Productions“ radio laidas lietuvių kalba: „Rytmečio ekspresą“, „Labą rytą“ bei „Vairą“. „Vairo“ profilis labiau sociologinis ir skiriamas daugiausia naujakuoriams iš Lietuvos; „Ekspresas“ bei „Rytas“ apsiriboja tik naujais žiniomis iš Lietuvos, gaunamomis kasdien fakso ir telefonu. Daugumas klausytojų teigia, jog šis radio tinklas pateikia greičiausia bei patikimiausia informaciją iš Lietuvos.

Artėjant Lietuvos seimo rinkimams spalio 25 dieną, iševija privalo ne tik aktyviai juose dalyvauti, bet taip pat pasiruošti. Nesudėtinga balsą atiduoti vienai ar kitai, JAV-jose lietuviams žinomi, politinei partijai, tačiau rimtas balsuotojas nagrinėja įvairias politines platformas, prieš darydamas sprendimą. Jusdama iševijoje tokios informacijos stoka, „Rytmečio ekspreso“ redakcija užsibrėžė gan sudėtingą uždavinį – pateikti didesnę dalį Lietuvos politinių grupių atstovų pasisakymų radio klausytojams.

Spalio 8 d. bus pateikta „Sąjūdžio“ platforma (kalbės Sąjūdžio pirm., nuolatinis „Ekspreso“ bendradarbis J. Tumelis) kartu su Lietuvos piliečių chartija (D. Katkaus žodis). Penktadienio laidoje nagrinėjama laisvės lyga (į klausytojus prabilas A. Terleckas). Nuosaukiųjų judėjimo atstovas Jonas Šimėnas kalbės spalio 12 d., o rytojaus dieną bus supažindinama su LDDP (pristatoma G. Kirkilo) bei Lietuvių sandrauga (šnekas A. Vietinis). Pranešimas apie Lietuvos demokratų partiją (į rinkimus einančią kartu su Krikščionimis demokratais bei politiniais kaliniais) padarys S. Pečeliūnas iš Vilniaus ir, visiems gerai Chicagoje žinomas, prof. Kazys Ėringis. Ketvirtadienio laida skirta socialdemokratams su A. Sakalo pav. R. Dagio bei iševijos visuomenės veikėju dr. Jono Valaičio pasisakymais. Tautininkai turėtų susidomėti R. Smetonos bei K. Jurgelėno (Nepriklausomybės partija) kalbomis spalio 16 d., liberalai, kurie kandidatuoja kartu su Lietuvos valstiečių sąjunga, bus pristatomi pirmadienio, spalio 19 d. laidoje. Tą dieną skambės R. Bubelio iš Vilniaus bei liudininko J. Daugėlos iš Floridos žodis.

Verta pabrėžti, jog paskutinėse laidose bus girdimi „Ekspreso“ redakcijos narių komentarai: spalio 20 d. – tarp-tautinio prekybos specialisto Jono Pabedinsko ir spalio 21 d. – politologo prof. Aleksandro Štromo.

R. L.

Advokatas Jonas Gibaitis

6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.